

MAGYAR HÍR- LAP

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Arpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLO NYOMDA R-T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Tatarescu miniszterelnök vasárnap este iránymutató nagy rádióbeszédet mondott

Kifejezte, hogy az országnak ma kevesebb oka van az aggodalomra, mint tegnap. — Az országnak áldozatot kell hoznia a hadfelszerelésre

Bucurestiből jelentik: Tatarescu Nagy királyi tanácsos miniszterelnök vasárnap este háromnegyed kilenckor rádióbeszédet mondott. Azzal kezdte, hogy idonként a rádiómikrofon előtt fogja felvilágosítani az ország lakosságát az aktuális kérdésekről és a szóbanforgó problémákról. Beszédeiben minden esetben az igazság és az őszinteség hangján fog szólni. Rádióbeszédeiben felvilágosítást és tanácsot kíván adni. — A főkérdés most — mondotta a miniszterelnök

— a béke problémája. Népünk békét óhajt, mert századokon át, míg más népek békében fejlődtek, mi véreztünk. Most azonban, amikor nemzeti ideáljaink megvalósultak, nincs más óhajunk, mint békében dolgozni és prosperálni. Békét akarunk, de csak jogaink tiszteletbentartásával és történelmi határaink megvédésére mindig készen állunk. Ez a román béke, az igazságosság békéje. Ezért öröködjünk éjjel-nappal. Nem tudom mit hoz a jövő, de ma kevesebb okunk van az aggodalomra, mint tegnap és sok nehézség, mely eddig előttünk volt, most már mögöttünk van.

— Ez nemcsak a kormánynak köszönhető — folytatta a miniszterelnök — mely Ófelsége büles vezetése alatt állandó tevékenységet fejtett ki és konszolidálta Románia valamennyi nemzeti kapcsolatait, hanem az ország szolidaritásának és hazafiasságának is, valamint a hadsereg erejének. Ha gyengék vagyunk, akkor ezzel elősegítjük a támadást, ha erősek vagyunk, távol tartjuk a támadókat.

A kormánynak nincs más célja, mint a hadsereg megerősítése. Az erőd-építések munkáját be kell fejezni és a költségeket nem fogjuk kimélni. A költségvetést is így állítottuk össze és a rendkívüli hitelek összege harminc milliárdra rug. Ezt az összeget az adófizető polgároknak kell előteremteniük. Nem könnyű szívvel kérjük ezt az áldozatot, tisztában vagyunk a nehézségekkel, halljuk a panaszkodásokat, de az ország hadfelszerelése előtt minden más kérdés háttérbe szorul.

Több munka a termelésben. A fogyasztás megszorítása

A továbbiakban arról beszélt a miniszterelnök, hogy a béke megszervezése mellett a munka megszervezése a legfontosabb probléma. Minden jóindulatú embernek tudnia kell, hogy a fegyverkezési költségeket csak a mun-

katöbblet fedezheti. Ezért ebben az esztendőben a mezőkön és a gyárakban többet kell dolgozni, mint a múlt évben. Egyetlen talpalatnyi földet sem szabad bevetetlenül hagyni s minden be nem vetett barázda hazaárulással egyértelmű.

Népjóléti intézkedések. — Főlkészülés nemcsak a nehéz napokra, de a békeidőkre is

Végül a miniszterelnök rátért arra, hogy a kormány az inséget szenvedők segítségére is gondot fordít. A parlament most tárgyalja a behívottak családjának megsegítéséről szóló törvényt. Április elsejétől minden behívott rászoruló családja segélyben részesül. Foglalkozni fog a kormány a köztisztviselők fizetésének harmonizálásával, bevezetik a minimális fizetés rendszerét s a családok tisztviselők megsegítését. Anya- és csecsemővédelmi rendszabályokat is hoznak és intézményesen veszik fel a harcot a gyermekhalandóság ellen.

Ez évben beruházások, építkezések nem lesznek s csak erődítményeket és lövészárkokat fognak építeni.

Ünnepélyes keretek között vasárnap Belgrádban megalapították a jugoszláv-román gazdasági kamarát

Román és jugoszláv miniszterek nyilatkozata az új intézmény jelentőségéről

Belgrádból jelentik (Radio Bucuresti). Vasárnap nyitották meg Belgrádban ünnepélyes külsőségek között a jugoszláv-román gazdasági kamarát. *Andres* jugoszláv kereskedelmi miniszter, *Cristu* román külkereskedelmi miniszter, *Cadere* nagykövet és több más felszólalók hangoztatták, hogy a mai körülmények között fokozott jelentősége van annak, hogy a két ország gazdasági tényezői szorosabb kapcsolatba kerülnek egymással.

Belgrádból jelentik: A belgrádi sajtó az ot-tani jugoszláv-román kereskedelmi kamara fel-avatásával kapcsolatban hosszan foglalkozik a két ország közötti gazdasági viszony kérdésével. Közli többek között *Gafencu* külügyminiszter, *Milita Constantinescu* pénzügyminiszter, *Cristu* külkereskedelmi miniszter és *Cincár-Markovics* jugoszláv külügyminiszter erre vonatkozó nyilat-

kozatait. *Grigore Gafencu* a következőket mon-dotta:

— A Balkán-szövetség gazdasági tanácsa kifejezte azt az óhaját, hogy növekedjék az együttes szervek száma, amelyek hivatottak a szövetség tagállamai közötti gazdasági szolidaritás megerősítésére. A román-jugoszláv kereskedelmi kamarák létesítése ennek az óhaj-nak a megvalósítása. Céljuk és feladatuk, hogy a két ország kereskedelmi köreinek kölcsönö-sen a legpontosabb és legteljesebb értesüléseket nyújtsák, hogy a hasonló jellegű termények eladását közös megegyezéssel szervezzék meg, hogy szorgalmazzák az egymást kiegészítő gazdasági értékek csereforgalmát és hogy egye-sült erővel szervezzenek kiállításokat és minta-vásárokat. S egyúttal erősítik azokat a tényező-ket, amelyek a barátság szálaiival kötik össze

s 17.
RA
kesz-
i Szt
ó jó-
vfor-
ltalá-
óság-
keze-
sában
ter-
doso-
at és
eglá-
ossá-
ésbbé
mu-
élet-
nara-
nyit-
a le-
mma-
yujtó
akar-
anem
e sze-
eczk-
n ir-
élet-
apos-
lt. —
tások
t Jó-
s Xa-
rakk
szolja.
ek vi-
bíliá-
a be-
ostol,
íti az
rrilló
lásait
ó Ig-
And-
Sám-
hitvi-
köz-
sz so-
etek-
Bor-
l. Ká-
a le-
a ke-
Alfon-
test-
vó hi-
álesz-
alom
erde-
ja be-
onás-
Endre
♦♦♦♦
rk
ra
ellék-
s vil-
várad,
Sylv
el
ei
illáns
st ök-
várad,
und 3.
totl
lonos.
e Jo-
T
Szeml
t
er
ei
llért
Nagy-
jordás

Száz meghűlés grippe DIANA bedörzsölés

Romániát és Jugoszláviát.

Mitita Constantinescu a következőket mondotta:

— A jugoszláv-román kereskedelmi kamarák létesítése új és szerencsés állomás a két ország között már meglévő kereskedelmi kapcsolatok fejlődésének útján. Miután országaink gazdasági erőitényezői oly szerencsésen egészítik ki egymást, a jugoszláv-román kereskedelmi kamarák létesítésével megtalálják ezek az erők a kereteket a továbbfejlesztés lehetőségeihez és egyúttal kifejezésre jut a közös munka és az együttes gazdasági felvirágoztatás akaratát. A legmelegebben óhatjuk e nemes kezdeményezés sikerét.

Ion Cristu így nyilatkozott:

— A Jugoszláviával való kereskedelmi kapcsolataink érezhető fejlődést mutatnak az utolsó esztendőben. Noha Románia és Jugoszlávia gazdasági felépítettségük tekintetében hasonlóak egymáshoz, mégis meg vagyok győződve, hogy egymás szükségleteinek és erőforrásainak jobb megismerésével a két ország gazdasági tényezői közötti, valamint a szorosabb és hatályosabb kapcsolat megteremtésével, még mindig van sok tennivaló ugyanazonokon a területeken is.

Czinczár-Markovics pedig többek között ezeket jelentette ki:

— A jugoszláv-román kereskedelmi kamarának nemcsak gazdasági köreink közös érdekeinek képviselését kell kifejeznie, hanem elsősorban a tevékeny együttműködés eszközévé is kell lennie a román-jugoszláv gazdasági élet kiépítésének tényezőjévé is. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a román-jugoszláv kereskedelmi kamara a balkáni államok közös gazdasági érdekeit is fogja szolgálni, amely államok gazdasági tevékenysége eddig kölcsönös kapcsolatok nélkül játszódtott le.

Eljárás a szerzetesrendek jogiszemélyisége igazolására

— Dr Gyárfás Elemér szenátor közlése —

Bucuresti, 1940. március 17. A szerzetesrendek jogi személyisége ügyében a Monitorul Oficial március 3-iki számában megjelent decret-lege — a kultusz törvény 36. §-ának kiegészítéseképpen — előírja, hogy a szerzetesrendek jogi személyiségük megállapíthatása céljából, bejegyzendők a kultuszminisztériumnál e célra felfektetendő jegyzékbe. A bejegyzés iránti eljárásra nézve dr. Gyárfás Elemér szenátortól a következő közlést kaptuk:

— Az illetékesek megbízása alapján érdeklődve e bejegyzés formáságai iránt, azt a felvilágosítást nyertem, hogy az e célra szolgáló beadvány mintáját maga a kultuszminisztérium készíti el és kinyomatva, kellő számú példányban rendelkezésre bocsátja majd a szerzetesrendek főnökeinek. Utóbbiak tehát nyugodtan várják be, míg e nyomtatvány hozzájuk megérkezik. Ennek kézhezvétele és gondos kitöltése után, a küldött nyomtatványon elkészítendő irat a szerzetesrendfőnök személyére nézve illetékes püspöki főhatóságához lesz küldendő, hogy a megyés püspök gondoskodjék majd ezeknek benyújtásáról és megfelelő elintézéséről, mert Dragomir kisebbségi miniszter s a kultuszminisztérium illetékes tényezői is, kerülni óhajtják külső személyek illetéktelen közvetítését ezekben az ügyekben.

Dr. Soós István képviselő beszámolója a magyar parlamenti csoport elmúlt heti működéséről

Dr. Soós István képviselő, a magyar parlamenti csoport elmúlt heti működéséről az alábbiakban számol be:

Az elmúlt hét eléggé mozgalmas volt a magyar parlamenti csoport életében.

E hó 14-én, csütörtökön igen fontos megbeszélés volt Silviu Dragomir kisebbségi miniszternél, ahol jelen voltak gróf Bánffy Miklós elnökkel együtt az ösze szenátorok és képviselők. A megbeszélés délelőtt 9-től délután fél 2-ig tartott s ez alatt a miniszterrel megbeszéltek az összes még el nem intézett kisebbségi problémákat.

Minden egyes képviselő vagy szenátor ismertette a miniszterrel a helyi sérelmeket, amelyek már előzőleg is megtárgyalták a parlamenti csoport ülésén. A megbeszélés igen hasznos és értékes volt s remélhetőleg üdvös eredményeket fog hozni. A miniszter kijelentette, hogy ezeket a megbeszéléseket havonta óhajtja rendeztesíteni.

Egy másik igen fontos megbeszélés volt a kisebbségi miniszteriumban szombaton az ugynevezett Céh-törvény ügyében, melyen résztvettek dr. Gyárfás Elemér szenátor, dr. Soós István, dr. Bartha Ignác, gróf Teleky Ádám és dr. Kovács

Károly képviselők egyrésztől, másrésztől a miniszterium jogi szakértői.

A Céh törvényt ugyanis a trónbeszéd bejelentése szerint újból tárgyalják s állítólag Ralea miniszter új javaslattal jön a parlament elé. Minthogy a kisebbségi iparosok fontos érdekét fűződnék a törvényhez, Silviu Dragomir kisebbségi miniszter hozzájárult, hogy álláspontunkat ismertessük a miniszterium jogi szakértőivel, hogy így maga a miniszter léphessen közbe még a törvényjavaslat megszerkesztésénél, a magyar és általános kisebbségi iparosok érdekeinek a megvédése iránt.

Egyébként a parlamenti csoport elhatározta, hogy ezen törvényjavaslat tárgyalása alkalmával több magyar képviselő fog felszólalni a parlamentben.

A parlament a múlt héten sürgősségi alapon megszavazta az új költségvetést s az ahhoz tartozó törvényeket, többek között az aggregnyadót és a városok kis lakásainak házadó mentességét. Itt a magam részéről a parlament pénzügyi bizottságában törvénymódosító javaslatot adtam be, melyhez a magyar képviselők hozzájárultak s amelyet elfogadott a pénzügyi bizottság és a parlament is.

Ez a javaslat ugyanis előírja, hogy a városok területén levő olyan kis házak után, melyek tulajdonosai munkások vagy kisiparosok, ha a bérérték nem tesz ki többet mint, fővárosban 4000, megye székhelyen 3000 és más városokban 2000 leit, adómentesség jár. Ezt a törvényt a beadott javaslatunk szerint úgy módosították, hogy kiterjesztették a törvény hatályát a kishivatalnokra is és pedig úgy a köz, mint a magantisztviselőkre és a házbérértéket felemelték 6000, 4000 és 3000 leire. Így tehát a kisemberek érdekében sikerült valamelyes könnyítést elérni. Egyébként a költségvetést a képviselőház már elfogadta s a következő héten a szenátus fogja tárgyalni.

A pénteki ülésen terjesztette be Ghelmegeanu befügyminiszter a behívottak megválasztásáról szóló törvényjavaslatot, amely szerint ha valaki 35 napig egy évben legalább katonai szolgálatot teljesít, úgy családjá segélyt kap, amelyet a helyi bizottság ezavaz meg. Lényeges és fontos a törvényben, hogy a behívott család tagjai semmiféle okmányt nem tartoznak beszerezni, az adatokat a bizottság hivatalból szerzi be. A bizottság elnöke a polgármester, falvakban a bíró, tagjai között vannak a helyi lelkészek is.

Tárgyaltam ezenkívül Paul Teodorescu légügyi miniszter ural, akinek átnyújtottam a nagyváradi háztulajdonosok egyesületének memorandumát, amelyben azt kérik, hogy tekintettel a légvédelmi fedezékek építésére, az amugyis igénybevett háztulajdonosok kérik, hogy a miniszter járjon közbe olyan irányban, hogy kaphassanak a Nemzeti Bank utján hosszú lejáratú kölcsönt és az építéshez szükséges anyagot (cement, vas).

A miniszter jóakarattal meghallgatta az előterjesztést és megígérte, hogy sürgősen áttanulmányozza az átadott memorandumot és megteszi a szükséges lépéseket.

Sikerült még kieszközölnöm Petre Andrei miniszternél, hogy a nagyváradi evangélikus és római katolikus iskolák részére is engedélyezze az egyhuzamos tanítást.

Eljártam továbbá a vallásügyi miniszteriumban több lelkészi államségély ügyben.

Ötven új Kolping-fiu ünnepélyes felavatása

Oradea—Nagyvárad. Saját tud. Impozáns ünnepség keretében tartotta meg évi közgyűlését és támogatását városunk legnagyobb és legtevékenyebb ifjúsági szervezete: a Római Katolikus Legényegylet.

A közgyűlést az egyesület ifjúsága, valamint a pártoló tagok közös szentáldozáshoz járultak az újvárosi plébániatemplomban az ünnepi nagymisén. Szentmise után a legényegylet az Alexandriai székházába vonultak, előbb barátságos hangulatú közös reggeli volt, majd a kis-diszteremben a pápai himnusz eléneklésével megkezdődött a közgyűlés.

Mellau István pápai kamarás újvárosi plébános, a legényegylet egyházi elnöke mondott megnyitóbeszédet, majd Csorba János jegyző felolvasta a legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvét s ismertette az egyesület két év alatti munkásságát. Mártonffy József pénztáros az elmúlt évi és a jövő évi költségvetést olvasta fel. A közgyűlés a jelentést egyhangulag elfogadta.

Tempfli István dr. a legényegylet igazgatója férfias munkára buzdító beszéd után megejtette a tagfelvételt. Ötven új Kolping-fiu tette le az egyesület záslójára az ünnepélyes fogadalmat. Főbeszédült a legényegyleti induló, majd Bartha Sándor az egyesület régi tagjai nevében üdvözölte az ujonnan felavatott fiukat.

Időbb Dévald László mondott még üdvözlő és buzdító beszédet az új tagokhoz, majd Mellau

István pápai kamarás bejelentette a közgyűlésnek, hogy a vezetőség az egyesület alapszabályainak olyértelmű módosítását határozta el, hogy a legényegylettel jelenleg párhuzamosan működő szervezetek mint szakosztályokat beolvasztják az egyesületbe. Kijelölték az egyes szakosztályok vezetőségét is.

Jelnek Géza világi elnök szólalt még fel s megemlékezett arról a munkáról, amelyet az eltávozott Fiedler István püspök fejtett ki az egyesület érdekében. A közgyűlés lelkesen ünnepelte az eltávozott főpáosztort, valamint egyházmegyénk új kormányzóját Márton Aron püspököt. Meleg ünnepélyben részesült a közgyűlésen megjelent Zitzmann Ferenc irodaigazgató, püspöki biztos is.

A közgyűlés a királyhymnusz eléneklésével ért véget.

A délutánra tervezett diszeloadás közbejött akadályok miatt elmaradt. Az előadást az eddigiek szerint április 14-én tartják meg.

Kövess engem

P. Lukács Mansvél O. F. M. missziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

HITLER és MUSSOLINI találkozásása a Brenneren

Az olasz miniszterelnök vasárnap délután elutazott Rómából. Welles megvárja Rómában a Mussolini visszaérkezését

Áttekintés a külpolitika újabb fejleményein

(A budapesti rádiószolgálat alapján.) Mindössze egy hét telt el Ribbentrop római látogatása óta és most újabb feltűnő német-olasz találkozásról érkeznek jelentések. Csak most vált ismeretessé, hogy Ribbentrop római tartózkodása alatt megállapodás történt Mussolini és Hitler régen tervezett találkozásáról. A találkozás 18-ikán, hétfőn megy végbe a Brenneren. A találkozásnak még nagyobb jelentőséget ad

Megerősíti ezt a föllevést az a hír is, hogy Welles elutazását néhány nappal elhalasztotta.

Római politikai körök úgy látják, hogy Mussolini és Hitler találkozását más fontos kérdések is szükségessé tették. Az európai helyzet alakulása napról-napra olyan kérdéseket vet fel, amelyek szükségessé teszik, hogy a német-olasz politika vezetői közvetlenül is érintkezzenek egymással. Az olasz fővárosban elsősorban utalnak a délkelet-európai helyzetre, mely már csak

az a körülmény, hogy Welles, amerikai megbízott ismét Rómában tartózkodik és — mint a jelentések mondják, — megvárja Mussolini visszatérését s csak szerdán utazik el Rómából. Mussolini Ciano kíséretében vasárnap délután már el is hagyta Rómát, hogy a Hitlerrel való találkozás színhelyére menjen. Valószínű, hogy a nagyjelentőségű találkozásról még a hétfői nap folyamán hivatalos közleményt adnak ki. Mackensen, római német nagykövet szombat este Rómából Berlinbe utazott.

Hitler és Ribbentrop elutazása a német-olasz határra.

Hitler német birodalmi vezér és kancellár délelőtt 11 órakor a Brennerre utazott, hogy találkozzék Mussolinival. Vele együtt utazott Ribbentrop külügyminiszter is. A német államfő külvonata hétfőn hajnalban érkezett a határra. Hitler és Mussolini hétfőn délelőtt egy vasúti kocsiba találkoztak. A találkozáson jelen volt Ribbentrop és Ciano is.

Német politikai körökben a két államférfi találkozásában Németország és Olaszország legszorosabb szolidaritásának újabb megerősítését látják. A német lapok feltűnő módon közlik a találkozás híreit. Az első oldalon, külön címfelirattal írják a találkozásról, de megjegyzést még nem fűznek hozzá.

Feszült várakozás az olasz fővárosban.

A Stefani-iroda Mussolini utjáról hivatalos jelentést közöl, mely így hangzik:

— Mussolini vasárnap 13 óra 30 perckor Ciano külügyminiszter kíséretében a Brennerre utazott. A Duce vonatán utazott a miniszterelnök kabinetfőnöke és a külügyminisztérium több magasrangú tisztviselője is.

Újabb római jelentés szerint Mussolini hétfőre virradó éjszakát az olasz-német határon, a bressanonei állomáson különvonatában töltötte. Az olasz fővárosban az az általános felfogás alakult ki, hogy Mussolini és Hitler találkozásása döntő fontosságú esemény Európa életében. Még kevés hír kellett Rómában olyan feszült várakozást, mint a brenneri találkozó híre. Római hivatalos körök egyelőre szigorúan elzárkóznak minden nyilatkozattal. A római politikai világ figyelmét elsősorban az a valószínűnek látszó összefüggés ragadja meg, mely Welles római tartózkodása és a Hitler-Mussolini találkozó között látszik fennforogni.

területi helyzeténél fogva is elsősorban belesik a berlin—római tengely hatókörébe. Erről Ribbentrop utján is sok szó esett. Mindent egybevetve, Rómában a Hitler-Mussolini találkozásról az a felfogás alakult ki, hogy a két vezér az európai helyzet mai válságos pillanatában szükségét látja annak, hogy minden közvetítő nélkül kísérje felfogását a helyzet további alakulásáról. A jelen pillanatot tehát az igazi béke, vagy az igazi háború választójának tekintik egyesek.

Roosevelt rádióüzenete, hogy a keresztény közösségek vegyék munkába a béke ügyét.

Roosevelt elnök rádió-üzenetét közvetítette szombat este a newyorki rádió. Üzenetében az amerikai elnök utalt arra, hogy minden béke lehetetlen, ha nem vet számot a felebaráti szeretettel. A béke nem tarthat sokáig, ha elnyomás és teljes szeretetlenség gyümölcseként jön létre. A béke nem lehet igaz, ha a kis nemzeteknek hatalmas szomszédjaiktól való félelemben kell élniük. A béke erköletelen, ha a támadás elleni biztosítékokért sarcot kell fizetni. A béke nem lehet bölcs, ha elzárja az utat azoknak az ideáloknak a felismerésétől, amelyek lehetővé teszik az emberek részére a megértést. A béke nem lehet igazságos, ha megköveteljük megfélemlítést Istentől.

Az elnök ezután elmondotta, hogy a kongresszusban képviselt valamennyi keresztény közösséghez fordult üzenetében, ami bizonyítéka a béke érdekében kifejtett erőfeszítéseinek és jóakaratainak. Ezeket az erőfeszítéseket — úgymond — nem mindig kísérte siker és ma is úgy látszik, olyan korban élünk, amikor a megszervezett erők fel akarják osztani az embereket és nemzeteket. Ezért össze kell hozni a nagy vallások képviselőit, akik nem szétosztani, hanem egyesíteni igyekeznek az embereket és nemzeteket a testvériség és jóakarattal jegyében.

— Bizom — folytatta Roosevelt — az igazságosság, testvériség, jóság és hit eszméjének győzelmében. Ezek az emberiség legnagyobb eszményei. Ezeket fenn kell tartani és meg kell

védellezni. Az egész világ nyer ezzel a győzelemmel, mely győzelemnek gyümölcse a béke.

Welles és Svinhufvud kihallgatása XII. Pius pápánál.

Roosevelt elnök megbízottja, Welles, hétfőn délelőtt 10 órakor magán kihallgatáson jelenik meg Miron Taylor kíséretében XII. Pius pápánál. Utána Maglione bíboros államtitkárnál tesz látogatást. Welles szerdán utazik el Rómából a Conti di Savoya fedélzetén.

Ugyancsak hétfőn fogadja kihallgatáson a Szentatya Svinhufvudot, a finn köztársaság volt elnökét.

A finn kérdés még gondot okoz Angliában. Chamberlain és Halifax újabb részletes ismertetést ad a parlamentben.

A finn-orosz békekötés egyébként még mindig élénken foglalkoztatja az angol sajtót és közvéleményt. A vasárnap reggeli angol lapok hosszú cikkeiben foglalkoznak az északi háború befejezésével és egyes lapok — köztük a Sunday Pictorial — szemrehányást tesznek a kormánynak, hogy belekeveredett a finn ügybe. Az Observer című folyóiratban Garwin főszerkesztő azzal vádolja a kormányt, hogy elszalasztotta a döntést. Angliának és a brit birodalomnak minden erőfeszítést lathatnia kell vetnie a győzelem érdekében. A finn kérdéssel kapcsolatban Garwin úgy véli, hogy a szövetségeseknek sokkal szélesebbkörű és gyorsabb intézkedéseket kellett volna fogadatosítaniuk, ha egyáltalában szándékukban volt a finn háborúba való beavatkozás.

Londonban az alsóház és a lordokházának keddi ülésén Chamberlain, illetve Halifax beszámolt a világpolitika legújabb fejleményeiről. Chamberlain ezuttal bővebben ismerteti a finn helyzetet és Attlee őrnagy, a munkáspárt vezére kérdést intéz a miniszterelnökhöz a brit diplomácia szerepéről a finn kérdésben. Felszólal még Hore-Belisha volt hadügyminiszter is, akinek ez lesz az első nagybbszabású felszólalása a kormányból való távozása óta. Felszólalásában kizárólag a finn kérdéssel fog foglalkozni.

Bevonulás a lángokban álló Viipuriba.

Március 13-án reggel, amikor a szovjet csapatok bevonultak Viipuriba, a város egész délkeleti része lángokban állt. Az utcákat torlaszok zárták el és a finn védő csapatok a régi várba vonultak vissza. A fegyverszünet életbeléptetésének órájában finn tiszték érkeztek az egyik térre, hogy megbeszéljék a szovjet-parancsnokokkal az átadás részleteit. Ezután megtörtént a megegyezés végrehajtása. A finnek közölték a szovjet csapatokkal az aknák elhelyezését is, úgy, hogy először a szovjet utászok láttak munkához.

Hangó 30 éves bérlete még külön megbeszélésre szorul. Finn-orosz kereskedelmi szerződés.

Hangó kérdését még nem rendezték teljesen. A finn kormány csak elvben fogadta el a félsziget 30 évre való bérheadását, a jogi helyzet részleteit további tárgyalásokon vizsgálják meg, amelyek valószínűleg kedden kezdődnek Moszkvában. Hangó átadásával kapcsolatban a finnek megjegyzik, hogy a szovjet nem kért szárazföldi átvonulásra jogot, tehát kizárólag tengeri utat kell igénybe vennie, ami télen újabb nehézségeket támaszt. A finnek mindent megtesznek, hogy az át-

adandó területekről a lakosságot idejében elköltöztessék, de bizonyos helyeken, különösen Viipuriban, a szovjet csapatok gyors bevonulása miatt a lakosság és a magántulajdonok elszállítása nehezebben történik.

A szovjet kormány Finnországgal kereskedelmi szerződésről akar tárgyalni, Svédországgal és Norvégiával pedig olyan megállapodásról, mely az orosz áruknak Svédország nyugati és Norvégia Atlanti-óceáni kikötői felé való átmenő forgalmát is szabályozza. Az *Aftonbladet* már előre azt is tudni véli, hogy a szovjet fel fogja szólítani a Skandináv államokat, bocsássanak rendelkezésére szabadkikötőket.

Német repülő-támadás az angol hadiflotta scapaflow-i támaszpontja ellen.

Hivatalos német közlés szerint a német légi haderő szombaton támadást intézett a Scapa Flow öbölben lévő angol hadihajók ellen. Legalább négy hadihajót, — három csatacirkálót és egy cirkálót — ért bombatalálat s a hajók erősen megrongálódtak. Valószínű, hogy további két hajó is megsérült. Ezenkívül támadták a stromessai, kirkwatti és earhousei repülőteret és a légvédelmi tüzelő állomásait. A német gépek veszteség nélkül tértek vissza.

Vasárnap az angol tengernagyi hivatal is jelentést tett a scapa-flow-i német támadásról. E jelentés szerint a támadást 14 német repülőgép hajtotta végre. Egy bomba eltalált egy hadihajót, de csak kisebb kárt okozott. A szárazföldi bombázás során egy ember meghalt, hét megsérült. Öt tengerparti villa megsérült. Az angol haditengerészet vesztesége 7 ember. Egy német repülőgépet lelőttek és valószínű, hogy több gép sérülést szenvedett.

Az angol tengernagyi hivatal jelentésére a né-

met távirati iroda újabb jelentést adott ki, mely fenntartja a korábbi német jelentés állításait. Elmondja hogy Scapa-Flow-ban az angol hadiflotta nagy gyülekezésben van, ami valamelyes nagyobb műveletre való előkészületet jelent.

A francia hadijelentés szerint a Wogézekből nyugatra felderítő csapatok élénk tevékenységet fejtettek ki. A francia tengerészeti hatóságok jelentése szerint az elmúlt héten két német tenger-alattjárót süllyesztettek el.

Tiltakozás az amerikai vizeken való hadviselés ellen.

Washingtoni jelentés szerint 21 amerikai köztársaság tiltakozott Londonban a Wakama nevű német hajónak a brazilai vizeken történt elsüllyesztése miatt. Egyben felszólították a hadviselő államokat, hogy maradjanak távol az amerikai vizektől.

A tengeri kereskedelmi harc legújabb esetei.

Tokióból jelentik (Radio Bucuresti): Az angol hatóságok Singaporeban átkutatták a Newyorkból jövő *Fusimi Maru* japán gőzöst. Bár a hajó kapitánya erősen tiltakozott, az angolok visszatartották a Németországnak szánt postaküldeményt.

Mint Londonból jelentik, a *Slavia* nevű jugoszláv gőzöst a Bristol-csatornában egy hadihajó jelenlétében elsüllyesztették. A legénység mentőcsónakokba menekült, a hajó pedig csakhamar kettévált. A roncsok rendkívül gyorsan süllyedtek el. A legénység valamennyi tagja, egy gépész kivételével, megmenekült és egy francia kikötőben partot ért. A *Slavia* 1911-ben épült Sunderlandban és Susakban volt lajstromozva.

A német államfő fogadtatása a bressanonei olasz állomáson

Mussolini szalonkocsijában hétfőn délelőtt megkezdődtek a tengelyhatalmak közötti tanácskozások. — Az olasz-orosz és az orosz-török viszony is szóba került

Berlinből jelentik (Radio Bucuresti): Hitler német birodalmi vezér és kancellár hétfőn délelőtt 10 óra 10 perckor Ribbentrop külügyminiszter kíséretében a Brennernél olasz földre érkezett. Mussolini olasz miniszterelnök Ciano külügyminiszter kíséretében várta a német államfőt, akit szívélyesen üdvözölt. Hitler és Mussolini együttesen ellépett a felsorakozott díszsereg előtt, majd mindketten a Duce szalonkocsijába mentek, ahol megkezdték a tanácskozást.

A bressanonei pályaudvart erre az alkalomra német és olasz lobogókkal díszítették fel. A perronon alpesi vadászok és gyalogos katonák sorakoztak fel. A hó reggel óta sűrű pelyhekben hull.

A tanácskozás után Hitler azonnal visszautazik Németországba.

A *Popolo di Roma* című olasz lap szerint Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter moszkvai útjára a közeli napokban sor kerülhet. Ribbentrop Moszkvában nemcsak az olasz-orosz közeledés problémájáról tárgyal, hanem az orosz-török viszonyról is megbeszélést akar

folytatni. Fontosnak tartják Rómában azt a tényt, hogy a török rendkívüli katonai törvények egy részét hatályon kívül helyezték és valószínűnek látszik, hogy Saracoglu a közeljövőben közvetlen tárgyalásokat kezd a moszkvai kormánnyal.

Angol kiküldött érkezése Rómában

Londonból jelentik: Az egyik vezető angol kincstári tisztviselő Rómába utazott, hogy megkezdje az angol-olasz kereskedelmi tárgyalásokat.

A magyar miniszterelnök olaszországi útja

Budapestről jelentik: Gróf Teleki Pál, magyarországi miniszterelnök felesége társaságában körülbelül 8—10 napi szabadságra rokoni látogatásra Triesztbe utazik. A miniszterelnök Triesztből a húsvéti két ünnepnapra Rómába is átmegy, ahol utazása már magánjellegű, de természetesen Mussolininél és Ciononál is látogatást tesz.

Wellest tiszteletadó szertartásossággal fogadták a Vatikánban

Rómából jelentik (Radio Bucuresti): XII. Pius pápa Welles amerikai államtitkárt hétfőn délelőtt 10 órakor kihallgatáson fogadta. Az államtitkár fogadtatása egyszerű, de mély benyomást keltő szertartások között ment végbe. Welles államtitkár a Roosevelt által állandó diplomáciai megbízottul kiküldött Miron Tay-

lor kíséretében gépkocsin hajtattott a Vatikánba, ahol az amerikai vendégeket a svájci testőrgárda részesítette tiszteletadásban. Ezután két pápai titkos kamarás Welles és Taylort a pápai trónteremig kísérte, ahol a pápa kihallgatáson fogadta Roosevelt személyi kiküldöttéit.

Az adózóalanyok tevékenységének és nyuga mának biztosításáról szövegezt a pénzügyminiszter

Bucurestiből jelentik: Közöltük, hogy Mitita Constantinescu pénzügyminiszter nagy beszéddel zárta le a képviselőházban a költségvetési törvényjavaslat vitáját. A beszéd rámutat azokra az intézkedésekre, amelyek a szerény életviszonyok között élő adózó polgárságot az új költségvetéssel kapcsolatos terhekkel mentesítik. Ezek közé tartoznak a köztisztviselők havi 30.000 lei fizetésig, illetve nyugdíjig hasonlóképpen a külvárosi háztulajdonosok, akik maguk laknak ingatlanjaikban, nincs számítottó jövedelmük s már amúgy is évek óta súlyos ingatlanadóterhet viselnek.

— Ennél is tovább mentünk — folytatta a miniszter. — Mentésítettük az új költségvetéssel kapcsolatos terhek alól az elsőrendű fontosságú és nagy népi fogyasztás tárgyát képező cikkeket, valamint a gazdák eladásra kerülő termékeit, ha csak a gazdák közvetlenül a piacokon, vásártéren adják el. Ezek tehát nem esnek az új költségvetéssel kapcsolatban bevezetett 2 százalékos eladási illeték alá.

Beszéde egy további részében a következőket jelentette ki a pénzügyminiszter:

— Mint Önök is tudják, most tanulmányozom az adóügyi amnesztiának a földművesekre, valamint más adó kategóriákra való kiterjesztését. Tanulmányozom továbbá az ipari vállalatok és kereskedők nyugalma érdekében a kincstári mérleg megszerzésének ügyét, hogy a jövőben ne forduljanak elő igazságtalanságok és méltánytalanságok a szűnjének meg a rosszindulat eszközei, amelyek annnyi összetűzésre vezettek az adóalany és a kincstár között.

— Ugyanakkor, — folytatta a pénzügyminiszter, — bejelentem, szükségesnek látom az adóhányszabályozás egységesítésének megvalósítását, aki technikai szempontból igen nehéz feladat lesz, de amit mégis meg kell oldani az adóalanyok nyugalma és tevékenységük előmozdítása érdekében.

Meghalt Ritter Károly nyugalmazott alezredes

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn hajnalban 5 órakor hosszas és kínos, de igaz keresztényi türelemmel viselt szenvedés után, 70 éves korában meghalt. Ritter Károly, nyug. alezredes, az egykori osztrák-magyar hadsereg 181-ik gyalogezredének vitéz katonája, számos kitüntetés tulajdonosa. Ritter Károly példás családi életet élt és azontúl is, barátai, ismerősei körében osztatlan szeretetnek és tiszteltettségnek örvendett. Hónapokkal ezelőtt súlyos kór támadta meg s hogy életét megmentésék, le kellett vágni a fél karját. A súlyos műtét azonban a sok harcot látott katonának csak a szenvedését hosszabbította meg, a végzetet már nem tudta feltartóztatni. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz az Olasz-temető Hailer-kápolnájából.

A katolikus tudás fegyvertára, magában is egész könyvtár a

KATOLIKUS LEXIKON

A Katolikus Lexikon két különböző kiadásban jelent meg. Az „A”-kiadás négy kötetre terjed, tartós és izléses vászonkötésben, puhelykönyvű papíron nyomva. Ára 2380 lei és portó. A „B” kiadás ugyancsak négy kötetre terjed, azonos szöveggel, de félbörkötésben, finom, puhelykönyvű papíron, számos műmelléklettel. Ára 5400 lei és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

Mit követelt a szovjet eredetileg Finnországtól?

Irta: Csizsár Béla

Most, hogy a moszkvai megegyezéssel a három és fél hónapja tartó finn-orosz háború véget ért, érdekes összevetni ezt a békeszerződést azokkal a követelésekkel, amelyeket Szovjet-Oroszország kezdetben, még mielőtt az ellenségeskedések megkezdődtek volna, támasztott Finnországgal szemben, továbbá azzal a megállapodással, amelyet Moszkva a hírhedt és azóta már skarbba tett Kuusinnennel a háború kitörése utáni napokban kötött.

A világ közvéleménye 1939 októberében és novemberében lélekzetviassafojtva figyelte azokat a Moszkvából érkezett híreket, amelyek a szovjet kormány drákói feltételeiről szóltak és amelyeket a finn kormány megbízottai igazságuk tudatában mindannyiszor visszautasítottak.

A tárgyalások, mint emlékeztetés, hosszan elhúzódtak. Finnország megbízottai három ízben utaztak Moszkvába, hogy engedékenységre s követeléseit mérséklésére bírják a szovjet-kormányt, de hasztalanul. Ujabb és újabb ellenjavaslatokkal, engedékeny javaslatokkal álltak elő, de ezekről meg Sztalin és Molotov nem akartak hallani. A helyzet október elején már komolyra fordult. A világsajtó úgy tudta, hogy a szovjet-követelések túlságosan messzemennek, semhogy azokat el lehessen fogadni.

Finnország mindenestre megtette védelmi előkészületeit, hogy egy esetleges, de akkor még kizártnak látszó támadás ne érje váratlanul. Európa figyelme a nyugati és tengeri harcokra inkább északra fordult. Amerika is lépéseket tett Moszkvában. Az északi államok uralkodóit sürgős értekezletre hívták össze a svéd fővárosba, hogy állást foglaljanak az esetleges agresszió ellen. Finnország kifejtette, hogy kész a tárgyalásokra és a megegyezésre, de szükség esetén fegyverrel is megvédi függetlenségét és szabadságát.

Október végén a finn kormánybizottság harmadszor kereste fel a szovjet fővárost. A tárgyalások folytatása helyett azonban meglepetésszerűen Molotov nyilvánosságra hozta követeléseiket s ezzel igen kínos helyzet elé állították a finnek. Molotov kifejtette ismeretes beszédében, hogy a minimális követelések veleje, hogy a határt tolják mintegy 10 kilométerrel a karjalai földszorosra, viszonzásképpen hajlandók átengedni Kelet-karjalából bizonyos területet. (Ezen a területen különben is finnek élnek nagyszámban.) Viipurit a beszédben nem követelte, viszont ahhoz ragaszkodtak, hogy a földszoroson megszűnjék „a határok fegyveres őrzése”, ami végeredményben azt célozta, hogy az erődvonalat teljes mértékben engedjék át a szovjetnek és a város gyakorlatilag teljesen kiszolgáltatassék a szovjet csapatoknak. Molotov közölte, hogy Hankot tengeri támaszpont céljaira kérik, hogy ellenőrizhessék a Finn-öböl bejáratát.

Követelték azonkívül még több szigetet délen és fent északon, továbbá a Halász- és a Zrodnyj-félszigetet. (Molotov nem nevezte meg nyíltan, de követeléseik között Petszamo átengedése is szerepelt.) Finnország ellenkezése miatt lemondtak a kölcsönös segélynyújtási szerződés szorgalmazásáról, de területi igények módosítására nem voltak hajlandók.

Molotov beszédére, amely még teljes nyíltságában nem is fedte fel a valódi feltételeket, Cajander finn miniszterelnök rádióbeszédben válaszolt. Rámutatott arra, hogy a finnek jóakarataikról ép elég bizonyosságot tettek, amikor a tárgyalásokon megjelentek, sőt három ízben utaztak már e célból Moszkvába, azt azonban elvárják, hogy a finn részről teendő engedme-

nyeket a másik oldalról egyenértékű engedményekkel viszonozzák.

A két álláspont között továbbra is áthidalhatatlan szakadék tátongott s mindenki a tárgyalások gyors megszakadására számított. A Szovjet Távirati Iroda rövid közleményben nemsokára be is jelentette, hogy Finnország hajthatatlan magatartása miatt nincs kilátás a megegyezésre és a tárgyalásokat már nem is érdemes folytatni. A finn bizottságtól Moszkvában „szivélyes” búcsút vettek s ekkor mintegy másfélhetes szünet kezdődött.

November 25-én a finn-szovjet határon véres incidens történt, amelyért Moszkva a finn kormányra és hadseregére hártotta a felelősséget. Felhívta a finn kormányt, hogy az összevonott csapatokat azonnal vonja vissza a határtól 25 kilométernyire. Amikor ezt Helsinki magától értetődően visszautasította és nem tett eleget a szovjet ultimátumnak, Moszkva november 29-én felmondta a két ország között érvényben lévő támadást kizáró szerződést és másnap a szovjet csapatok átlépték a finn határt.

December 1-én a határmenti Terijokiben egy Kuusinnen nevű finn kommunista, aki

már évtizedek óta Moszkvában élt, u. n. finn ellenkormányt alakított s a moszkvai rádió már másnap közölte, hogy Sztalin a finn „népkormányt” elismerte, vele diplomáciai összeköttetésbe lépett és még aznap aláírták Moszkvában a Kuusinnenékkal kötött kölcsönös segélynyújtási és barátsági szerződést. A megállapodás maradéktalanul tartalmazta a törvényes finn kormány által elutasított és elfogadhatatlannak nyilvánított szovjet követeléseket. A világ ebből értesült legelőször a legautentikusabban a sokat vitatott feltételekről. A szerződésben a moszkvai kormány „a finn kormány iránt érzett barátsága és feltétlen bizalma jeleként” beleegyezik abba, hogy Szovjet-karjalából 70.000 négyzetkilométernyi területet átengedjen Finnországnak, amelynek ellenében „beleegyezik” abba, hogy a karjalai földnyelven lévő finn-szovjet határtól a finn csapatok bizonyos mértékben visszavonuljanak és a finn kormány neki átengedjen itt egy körülbelül négyezer négyzetkilométernyi területet. A szovjet kárpótlásképpen 120 millió finn márkát fizet.

A finn népkormány a szerződés értelmében 30 évre bérbeadja Hanko félszigetét a hozzá tartozó szigetekkel együtt, valamint a környező területsávot szovjet támaszpont céljaira. Feljogosítja továbbá a szovjetet, hogy ezeken a szigeteken szárazföldi és légi haderőt tartson. Azonkívül átengedi a Halász- és a Zrodnyj-félszigetet, valamint a sarki tenger partjai mentén néhány kisebb szigetet, amelyekért a szovjet 300 millió finn márkát összeget fizet. A szerződésben a két szerződő fél kölcsönös segélynyújtást is ígért egymásnak, valamint azt az ígéretet is teszik, hogy egymás ellen nem szövetkeznek harmadik hatalmakkal.

Kuusinnent és „népkormányát” ugyan a finn hősiesség végül is elsodorta, de a szovjettel kötött szerződésüket a törvényes finn kormánynak szigorítva el kellett fogadnia.

Képek a banati árvizekről

Az országos árvizekről szóló beszámoló-cikkeinkben megírtuk volt, hogy Timișoara egyik külvárosának, a Gyárvarosnak néhány utcájába, valamint több külterjű telepére behatolt a Behala patak kiöntött árja. A fenti képek a timișoari árvizekről készültek.

Tömegesen fogja gyártani és forgalombahozni Demkó Pál fűtőkészülékét a Corvinus vasöntőde

Az új rendszerű fűtőkészülék mindenütt kifogástalanul működött s a feltaláló viszonylag kicsi műhelyében, már nem tudott eleget tenni a megrendelések tömegének

A magyar munka és kitartás figyelemreméltó sikere

Oradea-Nagyvárad, március hó. Sok ember ábrándozik arról, hogy valami remek találmánnyal fog egyszer előlépni, nem annyira a világ boldogítása, mint a saját boldogulása céljából. Néha, nagy ritkán csakugyan be is vág egy-egy találmány és amellet, hogy valamilyen vonatkozásban könnyebbé, szebbé teszi az életet, a feltaláló is meggazdagodik belőle, nem is szólva a szellemi termékek örök vámszedőiről, akik vagyontokat szereznek általa. De hány álmodó vérezik: addig, míg egynek sikerül a megvalósítások talárára szállania! És még siker esetén se irigylésre méltó a feltaláló sorsa. Mert olyan harcokat kell megvívnia, amelyekből csak a legerősebb idegzetű, törhetetlen akarátú és minden áldozathozásra kész ember kerülhet ki teljes összeroppadás nélkül, győztesen. A találmány ötlete néha

csak egy szerencsés pillanat műve. Váratlanul villanhat fel a feltalálóban, nem is munka vagy töprengés közben, hanem mikor egész más dolgokkal foglalkozik: sétál az utcán s megpillant egy rikoltva szaladó rikkancsgerékot, vagy talán felsülködik a fürdőszobájában vagy almat hámoz az ebédloasztal mellett. De ezt az ötletet, főként ha valami technikai újítást jelent, szörnyű vívódásokkal keserüli meg a feltaláló. A harc első fejezete: meg kell valósítani a találmányt s ha elkészült, tökéletesíteni kell. És ha nem derül ki, hogy új rendszerét már rég feltalálták és sokkal jobban tökéletesítették mások s átesik a szabadalmaztatás alakiságán, akkor kezdődik a harc második, még nagyobb megpróbáltatásokkal teljes fejezete: az értékesítés.

Az újrendszerű központi fűtőkészülék előnyei

Demkó Pál nagyváradai szerelőmester, aki kilenc évvel ezelőtt egy külföldi gyártmányú tűzhely megpillantásakor lett új központi fűtésrendszerének a megszállottja, rég túlesett a küzdelem első fejezetén. Találmányát saját műhelyében, minden más műszaki vagy tudományos segítség igénybevétele nélkül, megvalósította; hosszas, kitartó munkával és kísérletezéssel, rengeteg anyagi áldozathozás árán tökéletesítette és Depal néven nyert rá szabadalmi jogot. Rövidesen híre ment a rendkívül eredeti, vízfűtéses, nagy fűtőanyagmegtakarítással működő készüléknek s már évekkel ezelőtt akadtak intézmények Nagyváradon is, más városokban is, amelyek megbízták Demkó Pál szerelőmesterben és találmányában s vele végeztették el intézeteikben a központi fűtés bevezetését. S az újrendszerű készülék mindenütt kifogástalanul működött. Erről egy sereg elismerő levél tanuskodik. Ezek közül, mutatóba ide iktatjuk egy nagyváradai katolikus intézmény vezetőjének egyházi főhatóságához intézett hivatalos iratát, mely a többek között a következőket szögezi le:

„A Depal-féle fűtőkészüléknek szembeült előnyei vannak. Ezt a fűtőkészüléket 1939 november 26-án helyeztük üzembe. Azóta két-hónapi fűtés tapasztalatai állnak rendelkezésünkre és pedig abnormálisan nagy és tartós hideg próbája után. Tíz szobát fűtöttünk állandóan. A szobák nappali hőmérséklete 22—23 Celsius fok volt, akkor is, amikor kint 10—12 fokos hideg volt a déli órákban is. Amidőn este 18—20 fokon hideg volt, a szobák reggeli hőmérséklete, ha gondosan történt a fűtés, megmaradt 20 Celsius fokon. Havonta 17.50 köbméter fa fogyott el; két nap alatt 1.20 köbméter. Ezzel szemben a régi, másrendszerű fűtőkészülék üzemében már 10 Celsius fokos hideg mellett, mely csak néhány napig tartott, napi 2.5 köbméter fa fogyott el és ennek ellenére csak 17 fok meleget kaptunk, a többi meleg az erős léghárat következtében az utcát fűtötte. Melegvizet 24 órán túl is kaptunk az új készülék üzemében, míg a réginél a tüzelés abbahagyása után pár órával már egyáltalában nem volt meleg vizünk. Így tehát a Depal-féle új fűtőkészülék nagy fűtőanyagmegtakarítással és melegtöbblettel igazolta értékes voltát.”

Nap mint nap futnak be megrendelések a Str. Gen. Holban-utcai műhely tulajdonosához Depal-féle központi fűtés és melegvízszolgáltató kazánra; Depal-féle központi fűtési konyhai tűzhelyre, amely 2—5 szobás lakást, konyhát, fürdőszobát kitűnően fűt s amellet a konyhai sütés-főzésre is sokkal alkalmasabb, mint más rendszerű tűzhelyek; Depal-féle szabadalmazott tűzbetétre, amely bármely tűzhelybe beszerelhető és a főzéshez szükséges tüzelőanyaggal — tülfűtés nélkül — annyi személy számára biztosít elegendő mennyiségű melegvizet,

zel látja el a fürdőszobát, hanem mint fűtési kazán két másik szobát is képes radiátorokon keresztül fűteni; Depal-féle lemezdítorra, ami az üzemben lévő fűtési radiátoroktól sok tekintetben különbözik s előnye, hogy sima felületekből áll s így könnyen lehet pormentesen tartani, csinos formájával díszíti a lakásnak s kis helyet foglal el; Depal-féle rozsdamentes melegvíztartányra, amely elmés berendezéssel rozsdamentesíti szemben a másrendszerű, befestéssel történő rozsdamentesítéssel.

Ezeknek a megrendeléseknek természetesen lehetetlen volt Demkó Pál viszonylag kis műhelyében eleget tenni. S itt következett a feltaláló nehéz harcának második fejezete. A mai viszonyok között megoldhatatlan feladatnak látszott a kiváló magyar iparos számára, hogy üzemét a saját erejéből, vagy akár más erők bevonásával is fokozatosan gyári jellegűvé fejlesztse. Azért nagy vállalatokkal keresett összeköttetést.

S ez sokkal körülményesebb, mint képzelné ember. A gyárat valósággal elárasztják a feltalálók, akik találmányaikat értékesíteni szeretnék. Azért a nagyüzemek illetékes ténvezői valóságos védelmi övezettel veszik körül magukat a feltaláló távollátására. Ha személyesen jelentkeznek, már a portás visszautasítja őket, akinek parancsa van, hogy a világról se bocsásson be senkit, ha valami szabadalomról akar tárgyalni. Levélbeli megkeresések pedig már eleve papírkosárhálóra vannak kárhözhatóva.

Demkó Pálnak is sok rögös utat kellett végigjárnia, pedig az ő találmányai már a gyakorlatban is kiválóan beváltak, elismerő levelek, elsőrangú szakvélemények fémjeltek azokat s nemzetközi mintavásárokon, így a tavalyi newyorki világkiállításán is, méltó feltűnést keltettek.

A Corvinus vasöntőde átveszi a Depal-szabadalmak gyártásának és forgalombahozásának jogát

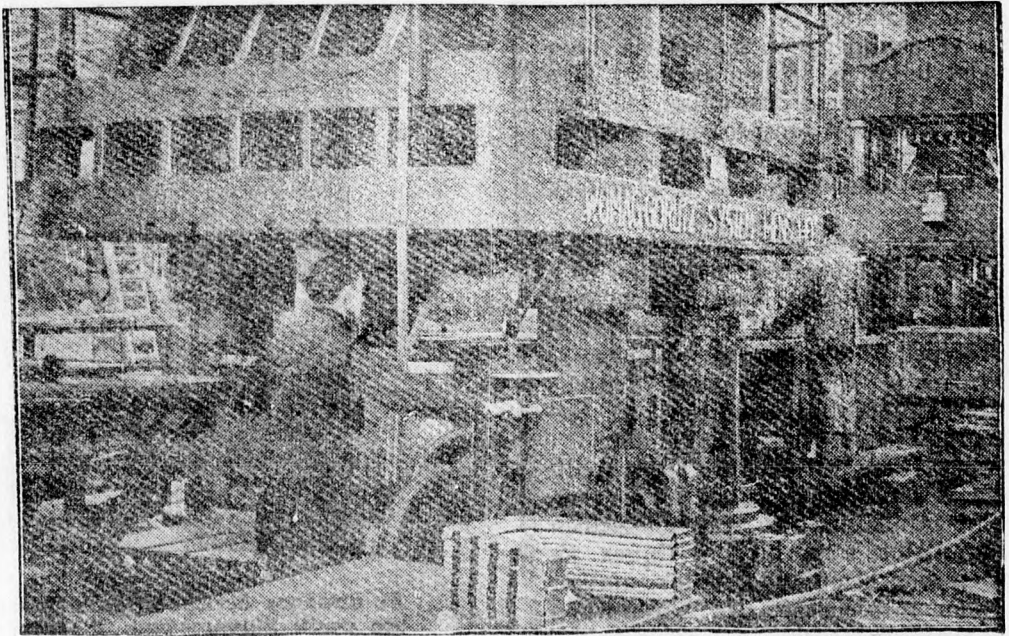
A konkurencia is felfigyelt a magyar iparos találmányára és különösen azokra az eredményekre, amelyeket nagy intézetek, internátusok, szállodák, szanatóriumok központi fűtésének berendezésénél elért. S megindult Demkó Pál ellen az áskálódó munka. A lekicsinylés, a rossz hirteltetés akadályait gördítették utjába; pereket akartak a nyakába akasztani s az üzleti, a szakmai és lélektani fogások minden elképzelhető eszközzel igyekeztek őt feltartóztatni a nagyarányú értékesítés felé törő útjában. Egész ember kellett hozzá, vasidegzet, törhetetlen önbizalom és mindenkifölött elsőrangú teljesítmény, hogy ezeket a támadásokat sikerrel visszaverje és sértetlenül folytassa a munkát.

Természetes, hogy kapcsolatot keresett Demkó Pál mindazokkal a belföldi nagyüzemekkel, amelyek az ő találmányának nagyarányú gyártása és forgalombahozása szempontjából szóba jöhettek. Ajánlatára többek között a bucaresti-i Malaxa-gyár főmérnöke azt válaszolta, hogy „az ő szabadalmazott fűtési készüléke hosszasan foglalkoztatta a részvénytár-

saság tanulmányi osztályát, amely a Depal-rendszerű központi fűtést valóban érdekesnek és értékesnek találja, de az a gyár termelési tervzetébe a rendkívüli viszonyok miatt most nem illeszthető bele, azért néhány hónapig még tartassa függőben az ügyet.”

Demkónak azonban már nem volt módjában tovább késlekedni s a kolozsvári „CORVINUS” vasöntőde vezetőségével lépett érintkezésbe, amellyel a napokban megállapodást is létesített. Eszerint a CORVINUS vasöntőde átveszi a Depal-szabadalmak gyártásának és forgalomba hozásának jogát, úgyhogy a kiváló magyar iparosember elmés s a használatban is minden eddigi rendszert felülmúlóan bevált találmányai rövidesen hozzáférhetőek lehetnek mindenki számára.

A magunk részéről csak a legnagyobb elégtel érzésével könyvelhetjük el a magyar szellem, a magyar munka és kitartás e figyelemreméltó sikerét.

Érdekes felvétel egyik nagy német repülőgyárból, ahol óriási villamosgépekkel és prészekkel készülnek a repülőgéppalkotrészek

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, H. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 4
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Külföldön: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk
vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelenti: A
nappali hőmérséklet tovább javul, az idő már kel-
lemesebb lesz, az éjszakai fagy is gyengül.

**SAZ ÉS ÖTSZAZ LEIES HADFELSZERE-
LÉSI BONOkat BOCSÁTANAK KI.** Bucarestből
jelenti a rádió: A kormány elhatározta, hogy a
közeljövőben 100 és 500 leies címletű hadfelszere-
lési bonokat bocsátanak ki, hogy a legszegé-
nyebb néposztálynak is lehetővé tegyék a tehet-
ségükhöz megfelelő hozzájárulást.

Előléptetések a Iugoji görög katolikus káptalanban. Timișoara-Temesvár. Saját tud. Miután
Muntean Miklós lugosi görög katolikus kanonok
nyugalomba vonult, Balan Joan dr görög kato-
likus megyéspüspök a lugosi káptalanban elő-
léptetéseket eszközölt. Egyedül Brinzeu Miklós
nagyprépost maradt természetesen a stallumá-
ban, a többi kanonokot előléptették. Így lett Ma-
rinescu János dr olvasókanonok, Jenea Joan ör-
kanonok, Deciu Victor iskolakanonok, Popa Jó-
zsef, irodakanonok, míg praetendáns-kanonoknak
a püspök Jonasiu Septimiu hátszegi esperest
nevezte ki.

**Oradea-Nagyváradon megváltoztatták a lég-
védelmi szírnajelzéseket.** Saját tud. A város lég-
védelmi hivatala értesíti a város közönségét,
hogy a légvédelmi szírnajelzéseket megváltoztat-
ták. A jövőben a riadót rövid szaggatott hullám-
zó szírnajelzéssel jelzik, míg a veszély elmulá-
sát hosszú megnyugtatóhangú jelzéssel. A város
légvédelmi hivatala felhívja a különböző intéz-
ményeket, hogy légvédelmi gyakorlataikat, beosz-
tásukat az új jelzések figyelembevételével ren-
dezzék.

**Felfüggesztette a tábla a hamis állampolgár-
sági bizonyítvánnyal működő vasutások bünteté-
sét.** Mercurea-Ciuc. Saj. tud. Néhány évvel ezelőtt
amikor fellüvizsgálatra kerültek a közalkalma-
zóttak állampolgársági viszonyai, a madéfalvi fű-
tőháznál szolgálatot teljesítő Vereas Károly, Szép-
laki Vince és Csosz József vasutasoknak nem
volt állampolgársági bizonyítványa. A vasuta-
sok nem hogy törvényes uton igyekeztek volna
megszerezni a bizonyítványokat, hanem Bucur
Jakabhoz, az akkori egyik politikai párt bizalmi
emberéhez fordultak, aki szerzett is részükre ha-
mis bizonyítványt. A hamisítás kiderült és ekkor
Bucur két és fél évi elzárásra ítélték. A vasuta-
sok fejenként egyhavi elzárást kaptak. A tábla
most a büntetés végrehajtását felfüggesztette a
vasutasok esetében, mert időközben kiderült,
hogy törvényes uton is joguk volt állampolgár-
sági bizonyítványhoz, amelyet meg is szereztek
és felmutattak.

**Nyugalomba vonult Muntean György görög
katolikus vikárius.** Timișoara-Temesvár. Saját
tud. Amióta a román papokat felvették az állami
nyugdíjintézetbe, az ortodox, valamint a görög
katolikus papokra is érvényesek az alkalmazta-
tásnál a korhatárra vonatkozó előírások. Így most
nyugdíjállományba helyezték Muntean György
temesvári görög katolikus vikáriust, címzetes
kanonokot, aki most hetvenhat éves. Muntean
vikárius annakidején a temesvári római kato-
likus teológiai főiskolán végezte tanulmányait
s még abból az időből ismerőse Pacha Ágost-
on dr megyéspüspöknek. A püspök akkoriban a
főgimnáziumot végezte. Muntean vikárius 1924.
óta működik Temesváron és közéleti tevének ör-
vend. 1928 óta a római katolikus teológián a ro-
mán nyelv tanára. A lugosi püspökség részéről
közbenjárás történt, hogy továbbra is megma-
radjon a helyén, de miután hetven éves elmúlt,
ez nem járt eredménnyel. Balan Joan dr lugosi
megyéspüspök külön elismerő iratban méltatta
Muntean vikárius érdemeit s Temesvárra plébá-
nosnak és vikáriusnak Ratiu Gyula dr dévai
esperest nevezte ki. A május elsején foglalja el
új állomáshelyét. Az új temesvári görög kato-
likus vikárius Romában végezte tanulmányait s
annakidején szentszéki jogzó volt Lugoson.

A volt legionista mozgalom vezetőinek hűségnyilatkozata

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség
közli: Gheorghe Tatarescu királyi tanácsos, mi-
niszterelnök — mint röviden közöltük, — fo-
gadta a volt legionista mozgalom résztvevőinek
egy küldöttségét. A küldöttség a kormány bel-
ső megbékítési tevékenységének eredménye-
ként írásos nyilatkozatot nyújtott át, amely a
mozgalom volt tagjainak az ország új politikai
elrendeződéséhez való csatlakozását tartalmazza.

A nyilatkozat így hangzik:
„Felség!

Az idők és az emberek mostohasága meg-
akadályozott bennünket abban, hogy letegyük
Felséged trónja elé annak a szeretetnek és bi-
zalomnak a megnyilvánítását, ami lelkünket
mindig eltöltötte.

Sem a nélkülözések, sem a szenvedések,
sem a felemelkedés és a reménység pillanatai
nem szakították ki szívünkől a hódolat és az
őszinte szeretet érzését, amelyet ifjúságunk vi-
vódásai közben és mostani érett korunkban is
mindig érintetlenül és hálattalan örözzük meg
a trón iránt.

A korona és Felséged a múltban is a román
nagyiség ideáljai voltak és a jövőben is azok
maradnak, akik köré nemzedékeink minden re-
ménye és minden gondolata szövődött.

Mi, a teljes nemzeti életű állam megféle-
líthetetlen harcosai az önhatalmi uralom út-

építői, a szenvedések közepette sem kélelke-
dünk és nem inogunk meg soha abban a hi-
tünkben, hogy ez ifjú nemzedékek Uralkodója
egy hatalmas, határaitban csorbíthatatlan és a
világpolitikai nagy hangversenyben megbecsü-
lésnek örvendő Románia megteremtője lesz.

Szabad öntudattal és mint akik urai va-
gyunk szívünknek, járulunk a trón elé, hogy
letegyük Felséged lábaihoz szeretetünket, hi-
tünket, minden munkaerőnkét és nódolatunkat,
aminek az általunk meghozott áldozatok a leg-
jobb tanubizonyságai.

Mi, egykori legionisták és mai harcosok,
szorosan tömörülve Felséged köré, készen ál-
lunk arra, hogy az uralkodói parancsra hozzá-
járuljunk az áldozathozáshoz a nemzet szol-
gálatában.

Biztosítjuk Felségedet, hogy úgy az or-
szág belső, mint pedig külső ellenségei rendít-
hetetlen sziklát fognak találni e harcos nemze-
dekben, amelyen megtörnek majd úgy a szét-
húzó törekvések, mint pedig a megsemmisítés
szándékai.

A nyilatkozatot több száz volt legionista í-
rta alá, legnagyobb részben értelmiségi foglalko-
zásuk, akik között az egykori legionista moz-
galom sok vezető személyiségének neveit talál-
juk.

Új díszekhez jut egy bánáti templom. Timi-
șoara-Temesvár. Saját tud. A helybeli józsefváro-
si plébániatemplom, amelynek nagyszabású, kül-
ső restaurálását Metzger Márton dr prépost-
plébános már annakidején elvégeztette, most egy-
re-másra újabb díszeket kap, hogy berendezése,
majd belső megújítása is teljes legyen. A műve-
szí faragásokkal ellátott új padok után, amelyet
Szánthó Gyula neves templomi szobrász és
iparművész készített, most igen szép fehérmár-
vány áldozópádot kapott a templom, az ehhez
vezető márványlépcsőzettel együtt. Ez a beruhá-
zás mintegy hatvan ezer leibe került. A munkát,
amely általános elismerést keltett, a jövővi hely-
beli Jézus szive oltárát egyébként szintén átala-
kították; ez most egy méterrel alacsonyabb, mint
eddig, hogy öszhangban legyen a többi oltár mé-
reteivel.

**Huszezer kilométeres seb-
séggel a világűrben.** A csillagászok
által észlelt legtávolabbi és legtitokzatosabb
csillagászati egységet az úgynevezett ködfolt-
ok. Ezek az csillagrendszer-csoportok, ame-
lyeket csak fehér, csillogó foltok alakjában
észlelnek a legérzékenyebb távcsövek. A tudó-
mány 300 ezer ilyen ködfoltot ismer, illetve
ennyit számolhatott eddig meg és ezek közül
mintegy hetvennek el is készítették a szín-
kép-analizisét. Az új távcső értékes felvilá-
gosításokkal fog szolgálni ezen a téren is.
Eddigi műszereinkkel csak olyan csillagokat
tudtunk észlelni, amelynek 200.000 fényévre
váltak tőlünk, tehát olyan távolságra, ame-
lyet a fény 200 ezer év alatt rohant be. Az
új távcsővel olyan rendszerek és ezeknek a
rendszernek olyan egységei kerülnek az
ember látókörébe, amelyeknek a földünkől
számított távolsága egymillió fényév, ami
annyit jelent, hogy a fény egymillió év
alatt teszi meg a Föld és az észlelt csillag
között levő fantasztikus távolságot.

Kényszer-dezinficiálás. Timișoara-Temesvár.
Saját tud. A városi főorvosi hivatal felelőstolta
a lakosságot, hogy be kell jelenteni mindazokat,
kiket tetvek leptek el. Az ilyen egyéneket kény-
szer-dezinficiálásnak vetik alá. A járványkórház
mellett működő dezinficiáló intézetben különben
minden szerdai napon bárki ingyen fürödhetik.
Kívánatra ingyen megborotválják az illetőt és
hajvágást is végeznek. Ha nagyobb csoportokról
van szó, a fertőtlenítést a hét másik napján is
elvégezik. Hatósági intézkedésre különben már
több száz személyt vittek a fertőtlenítő intézet-
be. Különösen a városzéki Kunz-telep viskóiból:
cigányokat, koldusokat és más szegényembert.
Váltak olyanok, akiket a járványkórház kocsi-
ján vagy mentőkocsi-kel kellett elszállítani. Többeket
a szerényházba és az éjjeli menedékhelyen he-
lyeztek el.

Temetése. Özv. Nazadt Péterné szül. Lan-
ger Kornélia 49 éves korában Nagyváradon meg-
halt. Temetése szerdán, 20-án délelőtt 11 órakor
lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia“.)

**Egyetlen nap alatt 107 erdőkihágási ügyet
tüzött tárgyalásra a mercurea-ciuci járásbíró-
ság.** Saját tud. Nap, mint nap zsufoltak a járásbíró-
ság folyosói és váróterméi. Nincs nap, hogy 70
—100 erdőkihágásos ügyet ne tárgyaljon a bíró-
ság. A kemény tél miatt erősen megnövekedett a
kihágások száma. A járásbírók valóságos „átal-
jába” veszik az ügyeket. Csütörtökön is nem ke-
vesebb, mint 107 kihágás volt tárgyalásra tűzve.
Legtöbb esetben a hatósági erdőőr kihágási jegy-
zőkönyvét teljes bizonyító erejűnek fogadják el
és így valósággal záporozik a bírságosd. Ezen az
egyetlen napon is 147 ezer lei pénzbírságot róttak
ki. Ebben nincs benne sem a bírói költség,
sem pedig a kártérítés összege, mely rendszerint
egyenlő a bírság összegével. Tény az is, hogy az
erdészeti hatóságok nagy szigorral járnak el a
falusi lakosokkal szemben. Még azt sem engedik,
hogy a gazdák saját erdejükből fuvarozzanak fát
haza megfelelő engedély nélkül. Ergődélt pedig
csak nagy utánjárással lehet szerezni, úgy hogy
arra legtöbb esetben a székely gazdák nem vál-
lalkoznak. Így nem csoda, ha az ügyeszei fog-
ház rabjainak háromnegyed részét erdei kihágás
miatt elítélt, szegény falusiak teszik ki.

Folyóirat-szemle

**A Hírök hűsvéti száma színes, gazdag tartal-
ommal jelent meg és nem hiányozhatik egy ka-
tolikus asztalról sem. Az értékes tartalomról ki-
emeljük a következőket: P. Boros Fortunát: A
viharáló Kézai. — P. Jánosy Béla: Római hű-
vét. — P. Trófan Leonard: A Bekes harangja. —
Mael Ferenc: Hinni kell... — P. Szabó F. Dániel:
„Al a gyótrött Isten anyja”. — Kheil Istvan:
Magány. — Földes Zoltán: A tiz poklos. — To-
daiaghy Pal: Két pesti látkep. — Incze Andor: A
Földközi tenger partfejlettségének jelentősége az
emberföldrajzban. — Dr Biró Vencel: Kalitka,
kaloda, pelengér. — Holló Ernő: Gyermekek-
évek. — Gyümölcsöltő Boldogasszony a ker. mű-
vészetben. — Dr Jajczay János: Dante és Giotto
baratsága. — Remeti Ferenc: Mosolygó Krisztus-
arc. — Abraham Árpád: Milyen messze van a
Szentanna-ó? — Telekyné F. László Marcella:
Mai gyerekek... — Papp Asztrik: Akár a gyer-
mek... — Gyalui Farkas: Lófuttatás a zsidói ré-
ten. — Flórián Tibor: Végtelen békeséggel. —
P. Jánosy Béla: Elefántcsont lélek. — Huzella
Ödön: Még menekülsz... — Dr Mohalgy Gábor
nyugdíjazása. — Nagy Méda: Tavasz virágok. —
Színház. — Szemle. — Aranypedély. — Pro-
memoria. — Krónika. — Szerkesztői üzenetek. —
A Hírök előfizetési ára évi 160, félévi 80 lei,
egy szám ára 16 lei. Megrendelhető: Cluj, Strada
Franciscanilor 1.**

SZINHÁZ—MŰVESZET

Földindulás

A Kodolányi dráma bemutató előadása városunkban

A fiatal magyar irónemzedék falukutató munkája elérkezett második fázisához: a tárgyilagos szociográfiák, társadalomrajzok élményanyaga megtermékenyítette az irodalmat s a faluregényekkel egyidőben megszületett a magyar szociális dráma, amely naturalisztikus erővel ábrázolja a falu világát, szociális elesettségét, beteg fertőzöttségeit és a népi írók őszinte kegyetlenségével tárják fel a falvak elmérgesedő, égető sebeit. A regény és a dráma — mint népszerűbb, hogy ne mondjuk: divatosabb műfaj, — könnyebben megtalálja a maga útját a társadalom szélesebb rétegeihez és szuggesztivitása, meggyőzőereje, magával sodró lendülete alkalmasabb a lelkiismeret felébresztésére s innen már csak egyetlen lépés van a segítségnyújtásig s a bajok intézményes és gyökeres orvoslásáig. Kodolányi János, a dunántúli származású író, az ormánsági magyar nép őseréjű megszólaltatója, regényeiben és drámáiban egyaránt ezt a célt igyekszik szolgálni. „Ormánság” című kötetének három faluregénye és „Sirunk, nevéünk” című újabbban megjelent gyűjteményes kötetének színművei lélekhevágó erővel és gyújtó tüzzel világítanak rá azokra az erkölcsi bűnökre és szellemi betegségekre, amelyek ezt a szép és gazdag tájat, az Ormánságot olyan végtelen és hatalmas tartják. De a szociális nyomorúságok mellett a családi drámák és konfliktusok során felfakad irásaiiban a falvak társadalmi életének minden szennye, kapzsisága, gonosz indulata, kegyetlen, komisz brutalitása is. Az író „Földindulás” című megrázó és idegekbetépő drámája is ebben a szellemben született.

A *Földindulás* című Kodolányi drámát — amely olyan nagy irodalmi és közönségsikert aratott volt Magyarországon, — szombaton este mutatta be Nagyvárádon a Thália színtársulat prózai együttese. Megrendítő szimbólummal kezdődik ez a dráma. Az öreg Pintér Dávidot temeti az ormánsági falu. De nemcsak a deszkakoporsó fedelét, hanem Pintér Dávid házat is beszögezik a temetésen: Pintér Dávid életfáján nem fakadt hajtás, meddő életével magvaszakadt a családjának, elárvult a ház és munkás kezek nélkül, parlagon maradt a föld. Az ormánsági faluban, ahol egyke dik és kuruzslás pusztít, ahol babonás sötétség és szektáriánus téboly ül a lelkekben, mindez nem megy ritkaságszámba. A koporsófedéllel egyetemben, mint ha'ottat őrző kripták ajtaját, itt is, ott is beszögezik a házakat. Így emészt fel önmagát a falu, így pusztul és fogyatkozik a magyarság. De el sem földelik még a koporsót s már ott van a német, ott van Weintraub ur szeméjében, hogy megvásároljon földet és házat. Mert Weintraub ur izzad, dolgozik, kuporgatja a garasokat és földre meg házra van szüksége, mert nagy és szapora ez a család. Az ormánsági falu drámája így válik a magyarság drámájává s ettől kezdve minden, ami színpadon történik, szimbólummá nő s egy nép sorskérdéseit példázza. Bőbék Samu, ez a zsgori, fősvény paraszt sem engedi, hogy megszülessen a második unokája, nehogy meg kelljen osztani a vagyont. Javasasszonyt hív a menyecske-lányához. Vejét pedig, akit eddig is eseléd sorban tartott s aki kiakarja dobni a javasasszonyt, — elföldözi a házatól. Bőbék Julis meddőségre kárhozik a kuruzslás miatt s miután egyetlen gyermeke meghal, a szektások közé téved. A vő züllésnek adja magát és elherdálja a tenyérnyi földjét. Már-már beteljesedik fölöttük a dráma, de Kántor János, a Bőbék Julis férje egy józan percében a falu megszállott elesettjei, a szektások közé megy és magával viszi a meghasonlott asszonyt. Új életet próbálnak kezdeni, de ez az élet szomorú, sivár és örömtelen és már-már megint megkeseredik és végleg elromlik, amikor „Isten beleszól a Bőbék Samu dolgába” és megáldja az asszonyt. „Mi is tévedhetünk” — mondja az orvos s a dráma, amely temetéssel kezdődik, így egy új élet boldog ígéréstével fejeződik be. Ez a felderengő reménység, amely az új élet lehetőségét ígéri, ez is szimbólum. Talán... Ha Isten is úgy akarja... talán még lehet remélni...

A *Földindulás* azonban nem esik az ugynevezett iránydrámák hibáiba és izléstelenségeibe. Kodolányi nem szaval, nem szónokol és nem agít a színpadon: a dráma mondanivalója és tanulsága magából a cselekményből fakad s egyéni tragédiák

és konfliktusok szélesednek ki egy falu társadalmának problémáivá, egy nép életének sorsdöntő kérdéseivé. Kodolányi drámájában még a harmadik felvonás végén is elmarad a „kötelező” nagy drámai dikció, a tanuságtétel patétikusán áradó szavai, vagy hig lírája. A dráma olyan szárnyaló és minden jelenete annyira beszédes és kifejező erejű, hogy Kodolányinak nincsen szüksége effajta eszközökre. A mondatokat vad indulat és szenvedélyesség forrósítja át s a felvonásvég dikciója helyett a pártját csalogató asszony szivdobogatóan, vérpezsdítően szép és végtelenül finom néma-jelenetével ér véget a dráma. És Fényes Aliz, aki a drámában Bőbék Julis szerepét játssza, ebben a jele-

netében is megkapó és csupa lírai finomság. Atremegi és végigsírja a szerepét, hogy mindent feloldó, nagy, néma örömben vesse magát a férje karjaiba. Mellette Nagy István áll erős karra! és férfiasan, fajtája keménységével, szívósságával viselve a csapásokat. Nem is játszik: él és önmagát adja a színpadon. Tóth Elek emberábrázoló ereje formált, komisz, esontos és szíjjas figurát Bőbék Samu szerepéből. Benes Ilona és Hegyi Lili alakítása is életszerű. Lantos Béla az orvos szerepében nyújt szimpatikus alakítást, Mária Éva pedig a kuruzsló asszony figuráját alakítja kissé elstilizált boszorkányszerűséggel. Pál Magda egy megszállott falusi asszony szerepében suhog kísérteties komorúsággal a színpadon. Bérczy Mihály Weintraub szerepében nyújt életszerű, jóízű alakítást, de a többi szereplők is stílusosan illeszkednek a játék keretébe.

Dr Kádár Imre művészi rendezése víziószzerűvé mélyíti a drámát s annak minden részletszépességét töretlenül adja vissza.

Az előadást Nagyvárádon is zsufolt házak közönsége tapsolta végig.

Bélteky László

Lucian Blaga személyesen vesz részt „Gyermekkeresztesek” című színművének bemutató előadásán

Oradea-Nagyvárád. Saját tud. Hétfőn délelőtt érkezett meg a nagyváradi színházhoz Lucian Blaga távirata, amelyben a nagynevű román költő bejelenti a Thalia színtársulat igazgatóságának, hogy kedden délután Nagyvárádra érkezik és részt vesz *Gyermekkeresztesek* című színművének bemutató előadásán. A színház ünnepi előadás keretében mutatja be a filozófus-költő színművét s az előadás ünnepélyességét Lucian Blaga személyes megjelenése is emelni fogja. Lucian Blaga, aki jelenleg követségi tanácsos, a román irodalom egyik leg-

nagyobb tekintélye. Lírai költeményei a modern lélek nyugtalanságát fejezik ki filozófikus alapgondolattal. Irt színművet is. Bölcsészeti tanulmányai mindenkor feltűnést keltenek: Pöbbs művei: Poemele lumini (A világosság poémái), Pasii profetului (A proféta lépései), In marea trecere, Zamolxe, Daimon, Filozofia stílusi, stb.

Lucian Blaga színművének keddi esti bemutató előadása iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A SZINHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYE:

„Gyermekkeresztesek”

Monumentális és egyben páratlanul izgalmas színművet mutat be kedden este a színház. Lucian Blaga nagyszabású, mély értelmű és ugyanakkor érdekesítő drámája, a *Gyermekkeresztesek* kerül műsorra Makkay László és Kiss Jenő fordításában. Lucian Blaga drámája nemcsak irodalmi hanem egyben igazi nagy színházi esemény is. A *Gyermekkeresztesek* egyike az utóbbi évek legnagyobb szabású színpadi alkotásainak. Izgalmas, meséje valószínűs történelmi magból indul ki, a gyermekkeresztes hadjáratának történetéből. A mai díszbemutatóra különös gonddal készült fel az együttes, mert maga a szerző Lucian Blaga is részt vesz a váradi előadásban, ami külön szenzációja az estnek. A siker érdekében a mi színházunk is legjobb erőit állítja sorompóba. Kádár Imre rendez a darabot, amelyhez Demian Tassy festőművész gyönyörű vadonatúj díszleteket készített. A drámát Sabin Dragoi megkapó zenéje festi alá, Szathmáry Endre karnagy dirigálása mellett.

A szereplők sorában Fényes Alice egy 12 éves kislány szerepében, hordozója a tragikusan felemelő drámának. Nagy István egy megszállott, fanatikus szerzetes megrendítő szerepében lép fel. De jobbnál jobb feladatokban Tóth Elek, Benes Ilona, Kovács Kató, Deésy Jenő, Pál Magda, Havady Ilonka, Lantos Béla és az együttesnek még számos kitűnő tagja, valamint gyermekstatiszták, gyermekkórus, női kar tömegei buzgólkodnak, hogy a Blaga-darab mai, keddi esti előadása a műhöz és színházunk törekvéseihez méltó legyen.

*
— **Földindulás.** Aki már látta, egész biztosan még egyszer megnézi, aki pedig még nem látta, okvetlenül nézze meg Kodolányi János hatalmas drámáj alkotását, a *Földindulást*. Az idei évad igazi szenzációja ez a páratlan realitással és háttérrel megírt darab, amely a Thalia kiváló előadásában mindenki számára egy hosszantartó élmény marad. További előadások eszerdán és csütörtökön (bucsuelőadásban) este 9 órai kezdettel.

*
— **Feleség.** A ciklus utolsó délutáni előadásában csütörtökön 5 órai kezdettel kerül színre

Bókay János ragyogó vígjátéka a *Feleség, ocsó* helyaru előadásban, teljesen a bemutató előadás szerinti és annak szereplőivel.

SPORT

ROMÁN KUPA

Kiesett a Victoria

Vasárnap játszották le a Román Kupa középdöntőt. A Venus Rapid FC és a Sportul Studentesc biztosan nyert. Rajtuk kívül még a Victoria felett győztes Braila FC került be az elődöntőbe. Részletes eredmények a következők:
București: Rapid FC—Ploesti FC 2:0 (2:0).
Braila: Braila FC—Victoria 2:0 (0:0).
București: Venus—Kárpát FC 3:1 (0:0).
București: Sportul Studentesc—Dragas Voda 6:2 (3:1).

A) LIGA

Gólzáporral győzte le az AMTE a TMAC-ot

Vasárnap egyetlen A) liga mérkőzést játszottak le Aradon az AMTE a TMAC együttesét látta vendégül nyert a roesz meglepetés a hazai csapat gólzáporral nyert a roesz formában lévő hegypartiakkal szemben. Félidőben már 3:0-ra vezettek az aradi munkások, végül 6:1 arányban győztek.

B) LIGA

Játék nélkül nyert a Crisana

Rajtolt a B. liga tavaszi fordulója. Meglepetés is akadt. A Kinizsi vereséget szenvedett a turnuseverini CFR-től. A Crisana játék nélkül nyert Nagykarolyban (3:0 arányban) a Victoriáva szemben. Az Universitatea—Sodronyipar és az Olimpia—Cement mérkőzés elmaradt. Eredmények:

CFR—Kinizsi 2:0 (1:0) Turnu-Severinben.
Minerul—Juli 1:0 (1:0) Lupényben.
Electrica—CFR Piski 1:0 (1:0) Temesváron.
Mica—Sparta 3:1 (3:0) Medgyesen.
MSE—Olt 1:1 (1:1) Marosvásárhelyen.

KÖZGAZDASÁG

Munkában az EMGE

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Amióta az EMGE központi vezetősége Fodor Pál csíksomlyói mérnök-földbirtokost bízta meg csikmezei képviselővel, azóta erőteljes munka indult meg a községekben a mezőgazdaság és állattenyésztés fellendítésére, valamint a gazdatársadalom megszervezésére. A megye legtöbb községében Fodor mérnök, alkerületi felügyelő tevékenysége folytán újjáéledt a gazdaköri élet. Ennek lehetőségét megadta Drimba József alezredes-megyeifőnök megértő magatartása is, aki általános rendelkezésben megengedte a székely gazdálkodók egyesületi életét a falvakban. A gazdaköri beszervezéseken kívül az EMGE folytatta az annyira bevált kétételes gazdasági tanfolyamok népszerűsítését. Legutóbb Gyergyófaluban tartottak ilyen tanfolyamot negyven hallgatóval. Jelentő az érdeklődésre, hogy különösen a délutáni és estéli előadásokra igen sok rendkívüli hallgató is jelentkezett. A hallgatók a napokban számoltak be vizsga keretében az elméleti és gyakorlati gazdasági ismeretek elsajátításáról. A vizsgán Fodor Pál mérnök, az EMGE megbízottja elnökölt. Megállapították hogy a negyven hallgató szokatlan szorgalommal, fegyelemmel és egyszerűséggel kitűnő eredményt mutatott fel. Ez az eredmény annak bizonyossága, hogy a székely gazdálkodókban megvan a haladás, fejlődés iránti érzék, csak azt

alkalmas módon fel kell kelteni bennük. Fodor mérnök, elismeréssel nyilatkozott az elért sikerről és lelkes beszédben buzdította a gazdákat további önművelésre. Előadók voltak: Szőke Mihály ny. gazdasági iskolai igazgató, dr. Rézsegh Tamás állatorvos, Péter József földbirtokos, ny. jegyző és Anghy Balázs, a Marosi Földműveszövetség igazgatója.

Az EMGE az alfalvi tanfolyam befejezése után Gyergyóújfalui községben, a szép közbirtokosági székelyházban kezdett újabb kétételes gazdasági tanfolyamot, melyet Szántó Adám kántortanító, mintagazda és Rácz Vince plébános készített el. Gyergyóújfaluban már volt ilyen tanfolyam, azonban az érdeklődés olyan fokban nyilvánult meg, hogy újabb tanfolyamot kellett rendezni. Látszik is a község egész gazdálkodásának a haladás, iparkodás szelleme. Különösen a konyhakertészeti növények termesztésében mutattak fel a lakosok olyan eredményt, amely páratlan nemcsak a zordabb éghajlatu gyergyói medencében, hanem az egész megyében. Terményeik vetélkednek a bolgár kertészek produktumaival és Gyergyószentmiklós város szűkségletének jelentékeny részét ők fedezik. A tanfolyam előadói itt is a fentemlített neves szakemberek.

A budapesti Országos Mezőgazdasági Kiállítás A romániai gazdák által vásárolt tenyészállatok behozatalának módozatai

Romániába a tenyészállatok behozatalához a román földművelésügyi minisztérium engedélyre van szükség. E bejelentéseket a következő címre kell intézni: Directia Zootechnica a Ministerului Agriculturii și Domeniilor, București. A kéresekben megjelölendő a behozandó tenyészállat fajta, neme, a határátlépő és rendeltetési állomás. A kapott igazolvány felmutatása esetén — amennyiben a román-magyar állategészségügyi megállapodásban előírt feltételek betartottak — a tenyészállatoknak a kijelölt belépő állomásokon történő behozatala simán eszközölhető.

Az országos mezőgazdasági kiállítás rendezése a külföldi vásárlások előmozdítása érdekében — azonfelül, hogy a kiállításon külföldre adott állatok szállítási díját a magyar határig viseli — a szállítással és vásárlással kapcsolatos költséghozzájárulás címén a vásárolt tenyészmarhák és tenyészernékek után mintegy 100–250 pengő, tenyészsertések és tenyészjuhok után pedig mintegy 10–50 pengő visszatérítést nyújt a külföldi vásárlóknak.

A romániai gazdák és egyesületek állatvásárlásaikat a román-magyar árucserreforgalom keretében bonyolítják le, amely keretben alkalmazott árfolyam a hivatalosan megállapított egy pengő = 27 lei. Ehhez járulnak a magyar és román részről számításba jövő kb. 3 százalékos költségek. A román gazdák a tervbevett vásárlásnak, illetve a megszerzett igazolványnak megfelelő leírást az alább felsorolt bankok egyikénél fizethetik le és a lefizetésről szóló igazolás felmutatása ellenében az országos mezőgazdasági kiállítás területén működő bankkirendeltségeknél a kiállításon kivételre eszközöndő vásárlás céljaira a lefizetett leírás ellenértéke felett pengőben rendelkezhetnek.

A budapesti országos mezőgazdasági kiállításra utazó gazdák és vásárlók személyi ellátásukra magukkal hozott pénznemeket magyar határközegek által utlevélükbe, illetve a közegek által adott bárcára jegyeztessék be, hogy így a behozott pénzüsség külföldi eredete igazolható legyen, mert csak igazoltan külföldről hozott összegek vihetők ki elutazáskor.

A budapesti mezőgazdasági kiállításra felutazó minden külföldi gazda idejében tegyen lépéseket a magyarországi beutazáshoz szükséges vízum megszerzése érdekében, melyet az illetékes m. kir. követség vagy konzulátus az igazolvány és utlevél felmutatása ellenében minden indokolt esetben 2.50 pengős kezelési díjért szolgáltat.

Lefizetés teljesíthető:

Angol Magyar Bank javára: București: Banca Timișoarei și Societate Comercială, Cluj: Banca de Agricultură și Casa de Pastrare, Timișoara-Temesvár: Banca Timișoarei și Societate Comercială, Targu-Mures-Marosvásárhely: Banca de Scant din Targu-Mures, Arad: Societatea Bancara Romana, Brașov: Societatea Bancara Roma-

na, Oradea-Nagyvárad: Banca Romaneasca, Satu-Mare-Szatmárnémeti: Casa Noastra, Sighet-Máramarosziget: Casa Noastra.

Magyar Általános Hitelbank javára: Oradea: Magyar Általános Hitelbank fiókja, Timișoara-Temesvár: Magyar Általános Hitelbank fiókja, Brașov-Brassó: Magyar Általános Hitelbank fiókja, Satu-Mare-Szatmár: Szatmármegyei Takarékpénztár, Sighet-Máramarosziget: Szatmármegyei Takarékpénztár fiókja, Targu-Mures-Marosvásárhely: Marosvásárhelyi Takarékpénztár.

Magyar Lezámitoló és Pénzváltóbank javára: București: Societatea Bancara Romana, Filiale der Ecomptebank Timișoara, Cluj-Kolozsvár: Erdélyi Lezámitoló és Pénzváltóbank, Oradea-Nagyvárad: Rumanische Kreditbank, Timișoara-Temesvár: Societatea Bancara Romana, Ecomptebank A. G., Brașov-Brassó: Societatea Bancara Romana.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank javára: București: Banca Comercială Romana, Banca Romaneasca, Banc of Romania, Rumanische Kreditbank, Arad, Brașov, Cluj, Oradea, Satu-Mare, Targu-Mures Sibiu, Timișoara városokban: Banca Ardeleana és fiókjai.

TÓTH TIHAMÉR: ÖSSZEJÜJTÖTT MŰVEI

22 KÖTETBEN

Dús aranvozásu,

egészvászonkötésben ára 4400 L.

A nemrég elhunyt kiváló szónok és ragyogótollu író 25 esztendő munkásságának minden irodalmi értéke együtt van e sorozatban.

A hatalmas mű megrendelhető havi részletfizetésre is. Készpénz fizetés esetén nagy százalék kedvezmény.

Szent István Társulat kiadása. Beszerezhető kiadóhivatalunk utján

Egységes szakmát akarnak képezni a borbélyok és a fodrászok

Timisoara-Temesvár. Saját tud. A borbély- és fodrászcéh most tartotta meg első évi rendes közgyűlését. Megállapították, hogy a céh már Aradon, Lugoson, Lippán, Déván és Zombolyán létesített fiókokat. A tárgysorozat lebonyolítása után a közgyűlés elhatározta, hogy hathatós akciót indít a borbély- és fodrász ipar egységesítésére. A borbély- és fodrász szakma egy — állapították meg a céhtagok — és azt nem lehet külön-külön képesítéshez kötni, amint ezt jelenleg teszik. Nevezik el az ipart „fodrász-iparnak” s a képesített iparos üzhesse a borbély-szolgálatot és tarthasson manikűr-szolgálatot is. A céh elhatározta, hogy az ezirányú megmozdulást mindenképpen igyekszik sikerre vinni, annál inkább, miután más városban is hasonló kívánságuk van a szakmabeli mestereknek és másutt is hasonló akciót indítanak. A mozgalom így országos jellegűt fog ölteni.

Dr gróf Bethlen László előadása a főiskolai hallgatók szövetkezeti szemináriumában

A kolozsvári „Méhkas” Szövetkezet, mely a helybeli magyar főiskolai hallgatók gazdasági és kulturális intézménye, ez év elején tagjai számára szövetkezeti szemináriumot rendezett, hogy a szövetkezet azon tagjai, akik a szövetkezeti mozgalom iránt behatóbb érdeklődéssel viselkednek, elméleti és gyakorlati szövetkezeti kiképzéshez jussanak. A szeminárium előadásai már több hét óta folynak s az elméleti tanfolyam a napokban nyert befejezést. A szemináriumi előadásorozatot dr. Bethlen László vezérigazgató nyitotta meg s ugyancsak az ő előadásával zárult a tanfolyam most befejezett első ciklusa. Dr. gr. Bethlen László megnyitó előadásában a szövetkezeti mozgalom jelentőségét méltatta, záró előadásában pedig a különböző szövetkezetek gyakorlati értékét ismertette. Végigvezette a hallgatókat a közel 100 éves szövetkezeti mozgalom által kitermelt szövetkezeti válfajokon, ismertette azok célkitűzéseit és az egyes szövetkezeti fajtáknak az elterjedtségét a különböző országokban. Ennek kapcsán megismertette a hallgatókat azokkal a szövetkezeti típusokkal is, amelyek az erdélyi magyar szövetkezeti életben már talpra találtak és eredményeket értek el. Végül azon szövetkezeti típusokról beszélt, melyek a mi viszonyaink között haszonnal lennének kialakíthatók és így mintegy tervet nyújtotta az erdélyi magyar szövetkezeti élet jövődjéről. Bethlen gróf előadását nagy érdeklődéssel kísérte a hallgatóság s azon jelen volt gr. Haller István, a „Hangya” Központ elnöke is.

Az előadásorozat többi előadásait szövetkezeti életünk elméleti és gyakorlati szakemberei tartották meg. Így dr. Nagy Zoltán a szövetkezeti mozgalom történeti fejlődéséről, a szövetkezeti nevelés és propaganda, valamint az iskola szövetkezetekről tartotta meg előadásait. A fogyasztási szövetkezetekről Dósa Albert a „Hangya” Központ igazgatója, a hitelszövetkezetekről pedig Horváth József főellenőr tartottak előadást.

A szövetkezeti szeminárium elméleti előadásainak befejezése után most a gyakorlati kiképzés következik. A szeminárium résztvevői a gyakorlati kiképzés alatt meg fognak ismerkedni a különböző szövetkezetek könyvelési rendszerével és ügyvezetésével. A szeminárium gyakorlati oktatásának befejezése után a két központ gondoskodni fog arról, hogy a szeminárium hallgatói a nyári vakációban egy-egy szövetkezetnél nyerjenek elhelyezést, hogy a szövetkezeteket gyakorlati munkájukban is megismerhessék.

„A szövetkezeti szeminárium törekvése az — mondotta Bethlen gróf munkatársunknak, — hogy szövetkezeti mozgalomunk számára gyakorlati vezetőket neveljünk az új magyar értelmiségből. A szeminárium iránti érdeklődés minden egyes előadás alkalmával oly nagy volt, hogy valószínűleg meglepett. A jelek szerint minden reményünk meg van arra, hogy az új értelmiségi nemzedék érdeklődő tagjai komoly szövetkezeti vezetői lesznek mozgalomunknak s az ez évben megszervezett szemináriumot a következő években is rendszeresíthetjük.”

Hatalmas arányú áremelkedés a nagyváradai hetipiacon

A tojás kivételével szinte minden cikk ára emelkedett

Saját tud. A hétfői hetipiacon az ünnep közeledése és a hirtelen beállott hideg hatalmas arányú áremelkedést idézett elő. Közepes felhozatal mellett az árak tartottak. Legnagyobb arányú az áremelkedés a zöldségpiacon. Dacára az ünnep közeledésének, a tojás ára, a nagy kínálat miatt csökkenőben van. Részletes beszámolóink a következők:

Zöldségpiac. Közepes felhozatal. Levesbevaló zöldség kg. 16—20, burgonya kg. 6, vöröshagyma kg. 6, fokhagyma kg. 28, káposzta (nagy fej) 30, olasz káposzta fejenként 7—8, karalábé (nagyobb) darabja 5—6, retek db. 1—2, cékla kg. 5, torma db. 5—10 (!), szárazbab kg. 20—28, borsó kg. 25—28, lenese 28—30, tengeri kg. 6—7, málériszt kg. 7—8, finom tengeridara kg. 10, hordóskáposzta kg. 14—16 lei.

Gyümölcsiac. Gyenge felhozatal mellett az árak tartottak. Alma, fajta szerint kg. 12—25, körte kg. 10—12, szilvalekvár kg. 20—25, mandula kg. 30, dió kg. 24—25 lei.

Tojás (nagy felhozatal) párja 4—4.50 lei.

Tejpiac (nagy felhozatal). Tej literje 6—7, tejföl literje 24—25, tehénturó kg. 24—28, falusi vaj kg. 80—90 lei. A viszontelárusítók számára most állapítják meg a maximális árakat. Az árúsitók a vaj kivételével valamennyi cikk árának emelését kérték.

Baromfiac. (Közepes felhozatal). Csirke párja 100—120 leitől, tyúk párja 130—150 leitől, sovány liba 180—190, kövér liba, suly szerint 250—500 lei (!) pulyka db. 200—400 lei (!) Főzölaj kg. 50, hal kg. 50 lei.

Elázott országos vásár

Timisoara—Temesvár. Saját tud. A múlt héten tartották meg Temesváron a tavaszi nagyvásárt, amely ezuttal gyengén sikerült. Az utóbbi időben ismételtelen előfordult, hogy a vásárok gyengék voltak, most azonban már a vásár első napján hivatalosan is megállapították, hogy közgazdasági jelentősége egyáltalán nem volt. Az első napon, amikor a szarvasmarha- és sertésvásárt tartották, hivatalos helyen kijelentették, hogy olyan csekély felhajtásra, mint most, még nem volt példa Temesváron. A felhajtás ezer darabon alul maradt. Emellett a terepviszonyok miatt jóformán minden közlekedés lehetetlen volt a vásártéren. A hóolvadás következtében a vásártér módfelett felázott, sőt kisebb-nagyobb tócsák is képződtek. Így volt ez csütörtökön. Amikor aztán pénteken a lóvásárt tartották, teljesen lehetetlenné vált a közlekedés, pedig a felhajtás elégségesnek bizonyult volna, hiszen közel kétezeröttszáz lovat hajtottak fel. A hóolvadás és az esőzések következtében vízek képződtek és a sár valóban feneketlen volt. A szekerek is megakadtak. Így, bár vételkedv is volt, hajnalról délelőtt tizenegy óráig nem kelt el több, tizenkét lónál. Aki okvetlenül vásárolni akart, nagy árat fizetett. Előfordult, hogy egy pár befogni való szép léért huszonkilencezer leit adtak. Ilyen körülmények között a második napon mindössze harminc állat cserélt gazdát. Az állategészségügyi hivatal most a mezőgazdasági kamarával együtt átiratot intézett a kereskedelmi és iparkamarához és kérte egy pótvásár elrendelését. Ezt a román nagyhatet megelőzően április 18-án és 19-én tartanák meg.

A légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

Nagyvárad város polgármesteri hivatalának MONT irodája közli, hogy március hó folyamán a légvédelmi tanfolyamokat a következő sorrendben tartják meg:

- 19-én az O kezdőbetűsök.
- 20-án a P kezdőbetűsök.
- 21-én az R kezdőbetűsök.
- 22-én az S kezdőbetűsök.
- 23-án a T kezdőbetűsök.
- 26-án az U kezdőbetűsök.
- 27-én a V kezdőbetűsök.
- 28-án a Z kezdőbetűsök.

A tanfolyamokat délelőtti 9—11 óra között tartják meg a Katolikus Kőr Regele Carol II. utca 2. szám alatt lévő nagytermében.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: HA ELJÜN A HOLNAP.
CORSO: A BOLDOGSÁG SZIGETE.
DORIAN: A NAGY KERINGÓ.

Magyarországon fokozódik az árvízveszély

Budapestről jelentik: A Duna egyre árad. Ereszénél egyes részeket már elöntött a víz. Felsőgöd kertváros egy részét vasárnap leírta elöntötte az ár. A lakosságot kilakoltatták. Nagyjából közelében 24 ház alatt áll. Négy ház összedőlt, tíz beomlással fenyeget. Újpest határában is igen súlyos a helyzet. A Rémai-parton több csónakház veszedelmes helyzetbe került. Néhányat már elmosott az ár. Súlyosbítja a karasztrófát, hogy a vízállás még mindig emelkedik. Vá-

cott, mely a Duna legnagyobb és legveszedelmesebb kanyarulatában fekszik, viz az egyes utcákba. Általában Váctól Budapestig a dunaparti községek mind veszélyes helyzetben vannak. Pocsmezgyer egész lakosságát kiköltöztették. Az ország többi részében is pusztít az áradás. Kiskunfélegyházán a hóvíz 70 centiméter magasságban borítja az utcákat és behatolt a házakba. A lakókat kiköltöztették. Sok ház össze-

RÁDIÓ

SZERDA, MÁRCIUS 20.

Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00 Időjelzés, vizállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsadó. 12.10 Német énekek és táncok (hanglemezek). 13.00 Szórakoztató zene (hanglemezek). 14.00 Hírek. 14.20 Táncczene (hanglemezek). 15.00 Különböző közlemények. Rádió Románia. 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Művészeti krónika. 19.17 Operettrészletek (hanglemezek). 19.55 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.05 Sainte-Beuve és modern kritika, Pompiliu Constantinescu előadása. 20.25 Sigismund Salecki énekel, a rádió hangversenyzenekarának kíséretével. 20.45 Hírek. 21.00 A tánc története (folytatás). Szilv táncok, a rádió hangverseny zenekarának közreműködésével. 22.10 Hírek, sporthírek. 22.30 Elena Dimitriu asszony énekel. 22.50 Híres szonáták. 23.27 Részletek Lehar operettjeiből (hanglemezek). 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest. 6.45 Ebresztő. Hírek. 10 Hírek. 10.15 Gyermekekdelélt. 10.45 Előadás. 12 Harangszó. Időjárás. 12.10 Hangverseny. 12.40 Híre. 1.30 Postászenekar. 2.30 Hírek. 4.15 Előadás. 4.45 Hírek. 5.15 Esperantóelőadás. 5.45 Szalonzene. 6.45 Külföldi negyedóra. 7 Cigányzene. 7.15 Hírek. 8 P. Bangha Béla előadása. 8.30 Mozart: C-moll adagio és fuga. 8.45 Parsifal az Operából. 9.45 Hírek. 10.20 Bura Sándor cigányzenekara. 11 Hírek. 11.20 Lemezek.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 21.

Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00 Időjelzés, vizállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsadó. 12.10 Amerikai énekek és táncok (hanglemezek). 12.45 Szórakoztató zene (hanglemezek). 13.20 Időjelzés, művészeti, kulturális és sporthírek. 13.30 Rádiózenekar. 14.00 Hírek. 14.20 A rádiózenekar folytatja hangversenyét, énekel Mircea Nemens. 15.00 Különböző közlemények. Rádió Románia. 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Tudományos krónika. 19.17 Hegedű, cselló és zongora-hármas. 18.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. A Géta erdők kérdéséről. G. M. Cantacuzino régész előadása. 20.15 A londoni filharmonikus zenekar játéka (hanglemez). 20.45 Hírek. 21.00 A Filharmonica szimfonikus zenekar hangversenye. 22.30 Hírek, sporthírek. 22.50 Híres szonáták (hanglemezek). 23.15 Francia operettrészletek (hanglemezek). 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest. 6.45 Ebresztő. Hírek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 10.45 Felolvasás. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Harangszó. Időjárás. 12.10 Cigányzene. 12.40 Hírek. 1.20 Pontos idő. Időjárás. 1.30 Szalonzene. 2.30 Hírek. 4.45 Pontos idő. Hírek. 5 Hírek. 5.15 Előadás. 5.45 Zenekar. 6.20 Előadás. 6.50 Énekszám. 7.15 Hírek. 7.25 Passiójáték. 9.40 Hírek. 10.10 Hangverseny. 11 Hírek. 11.25 Lemezek.

PÉNTEK, MÁRCIUS 22.

Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00 Időjelzés, vizállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsadó. 12.10 Keleti és exotikus táncok és énekek (hanglemezek). 12.45 Szórakoztató zene (hanglemezek). 13.20 Időjelzés, művészeti, kulturális és sporthírek. 13.30 Vasile Julea zenekara. 14.00 Hírek. 14.20 Vasile Julea folytatja hangversenyét, énekel Rodica Bujor asszony. 15.00 Különböző közlemények. Rádió Románia. 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Technikai híradó. 19.17 Vallásos zene (hanglemezek). 19.35 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 19.45 A jog és az erkölcs a románoknál. Jorga Miklós egyetemi tanár előadása. 20.10 Operast: Wagner: Walkür, közvetítés a Román Operából. Az első felvonás után 21.15 és 21.40 között hírek, sporthírek, a második felvonás szünetében 22.55—23.15 között hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest. 9 Református istentisztelet. 10 Hírek. 10.15 Egyházi ének és szentbeszéd a belvá-

rosi plébánia templomból. 11.15 Evangélikus istentisztelet. 12.20 Időjárás. 12.30 Hangverseny. 1.45 Hírek. 2 Szalonzene. 4.10 Szent Ambrus emlékezete. 4.45 Pontos idő, hírek. 5.15 Gyászszolozsma a kőbányai templomból. 6.30 Nagypénteki versek. 6.55 Hegedűszó. 7.15 Hírek. 7.35 Bach János passiója. 9 Hírek. 10.30 Hírek. Lemezek.

SZOMBAT, MÁRCIUS 23.

Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00 Időjelzés, vizállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsadó. 12.10 Román énekek és játékok (hanglemezek). 12.46 Szórakoztató könnyű zene (hanglemezek). 13.20 Időjelzés, művészeti, kulturális és sporthírek. 13.30 Modern serenád-zenegyűjtemény, énekel Dorel Livianu és Lya Craiunescu. 15.00 Különböző közlemények. Rádió Románia. 18.00 Országór óra, előadást tart Ioan Bujoiu mérnök, a keresztyény ifjuság egyesületének elnöke. 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Színházi és filmhíradó. 19.17 Híres chanson énekesek (hanglemezek). 19.55 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.05 Gr. Tausan irodalmi és művészeti előadása, 20.20 Margareta Vasilescu—Dejana asszony énekel. 20.45 Hírek. 21.00 Rádióhíradó. 21.15 Táncczene. 22.10 Hírek, sporthírek. 22.30 Sandu Feraru és Sergiu Radian kétzongorás dzsessz kompozíciói, énekel Sophie Gregor. 22.55 Szórakoztató könnyű zene (hanglemezek). 23.45 Hírek francia, angol, német és olasz nyelven.

Budapest. 6.45 Ebresztő. Hírek. 10 Hírek. 10.15 Ifjusági félóra. 10.45 Előadás. 12 Harangszó. Időjárás. 12.10 Kamarakórus. 12.40 Hírek. 1 Lemezek. 1.20 Pontos idő, időjárás. 2.30 Hírek. 4.15 Előadás. 4.45 Pontos idő, hírek. 5 Hírek. 5.15 Orosz Julia énekel. 5.45 Rádióposta. 6.15 Szalonzene. 7.15 Hírek. 7.25 Előadás. 8.20 Opera zenekara. 8.50 Előadás. 9.40 Hírek. 10.10 Cigányzene. 11 Hírek.

Árcéhickezetések

Különléle

szavanként 3 lei

Tisztviselő

lakótársnót keres, kényelmes lakásba üri-nő. Cim a kiadóban.

Lakás

szavanként 3 lei

2 szobás lakás mellékhelyiségekkel kiadó azonnalra. Ugyanott 2—3 telek parcella eladó. Nagyvárad, Str. I. Ciordas 33.

Kiadó

egyszobás, konyhás, szép modern lakás április 1-re. Nagyvárad, Vasile Conta 22.

Kiadó azonnalra

szoba, konyha mellékhelyiséggel, víz és villanással — Nagyvárad, Parcul Carmen Sylva 6. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. közforgógépén Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Nagyon

magas árat fizetek briliáns tárgyakért. — Herbet ékszeráruház, Nagyvárad, Bulevardul Regele Ferdinand 3.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Jó bizonyítvánnyal rendelkező vincellért keresek a délelőtti órákra. — Oradea, Str. Saguna 7. Értekezni délután 2—4 között.

Megbízható bejárónőt keresek a délelőtti órákra. — Oradea, Str. Saguna 7. Értekezni délután 2—4 között.